

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt 6:50
za en mesec 2:20
za Nemčijo celoletno . . . 25.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V upravnistvu:
Za celo leto naprej . . . K 22:40
za pol leta 11:20
za četrt 5:60
za en mesec 1:90
Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več ko trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Urodništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6. Sprejema naročnino, inšerate in reklamacije. — Upraviškega telefona štev. 183.

Današnja številka obsega 6 strani.

Čegava je Bosna?

Dunaj, 1. maja.

Vedno lepše! Mažari so že gospodarji v skupni hiši. Dobé naj še svojo armado, ki jo zalitevajo, pa smo ob plotu. Naravnost nečuvna je grabežljivost prošle mažarske klike. Vse meje pa presega zahrbtna lokavost pomažarjenih židov, ki hočejo Bosno in Hercegovino polagoma spraviti v svojo cigansko malho. In s kako nedolžnim obrazom se izgovarja skupni finančni minister baron Burian, češ, da je nova agrarna banka za Bosno in Hercegovino čisto upravna stvar, v katero se vtikati nima Avstrija nobene pravice. Tako? Avstrija je plačala dve tretjini stroškov za okupacijo in aneksijo, kar iznaša najmanj 400 milijonov. Tudi kri avstrijskih vojakov ni voda. Sedaj pa hoče kar čez noč baron Burian bosanske in hercegovske kmete izročiti na milost in nemilost mažarskim borznim židom. Bosanski kmet je bil doslej »raja«, tlačan agi in begu, a je živel. Ako pa se izvrši mažarska nakana, pride bosanski kmet z dežja pod kap.

V Bosni in Hercegovini je že stoletja stara navada, da »kmetje« začasno dobivajo v najem zemljišča od »gospodarjev«, ki so aga, beg in spahi, ali pa imajo dedno pravico do najetih zemljišč. Kmet, ki ima le začasno v najemu njive ali travnike, se zove priorac, pridržnik, prisjevač ali tudi čičija. To »kmečko pravo« je še danes v navadi. Kmetova družina obdeluje zemljo gospodarjevo, kateremu plačuje najemnino v pridelkih ali denarju in le izjemoma v tlaki.

V okrajih Banjaluka, Bihač in Dol. Tuzla plačuje kmet tretjino pridelkov; ista navada prevladuje tudi v okrajih Travnik in Sarajevo. V Hercegovini pa so dajatve v blagu jako različne, tretjina, polovica, četrtina in petina. Le v okraju Gačko so po okupaciji vpeljali sedmino in osmino.

Kmetovo pravo pa ni osebno, domačinsko, marveč družinsko ali zadržno. Kmet, starešina ali domačin le zastopa družino ali zadrugo. Pravica je torej vezana na družino, katera obdeluje določeno zemljišče in biva tudi pod gospodarjevo streho. Posamezne kmetije so nerazdeljive. Pogodbe med kmetom in gospodarjem so ustne ali pismene. Kmet pa si nikdar ne more priposrestiti zemljišča, tudi ne z razsodbo. Kmet pa sme kmetijo (čiftluk) uporabljati samo za poljedelstvo, nikdar pa je ne premeniti; celo meliora-

cije so prepovedane brez dovoljenja gospodarjevega. V smislu zakona iz l. 1859 bi moral gospodar popravljati poslopja, zadnji čas pa mnogi to skrb in delo prepuščajo kmetom. Gospodar more sicer prostovoljno prodati svojo kmetijo, toda najemnik more v smislu zakona iz leta 1876 ugovarjati takoj pri prisilni ali prostovoljni prodaji ali tudi še pozneje tekom leta ter si prisvojiti posestvo za določeno kupnino.

Desetino, odnosno tretjino plačuje kmet takoj po žetvi. Ako pa plačuje kmet v denarju, zgodi se to Mitrov dan (7. novembra) in Gurglev dan (7. maja). Gospodar ne sme zapoditi kmeta z družino s svoje kmetije, pač pa more kmet v dogovoru s svojo družino zapustiti posestvo, oziroma odpovedati najem. To pa se mora pravilno izvršiti uradno pri politični oblasti. Gospodar sme zapoditi kmeta, ako ta trajno zanemarija kmetijo, ako je ne obdeluje ali celo škodo napravlja. Zapoditi pa ga more le z odlokom politične oblasti. Manjše pa so pravice pridržnikov, ki ima le osebno in na določen čas agovo ali begovo posestvo v najemu.

Potom zemljiške odveze je mogoče bosanskemu kmetu pomagati na noge. Te odveze pa ne sme izvršiti špekulacijski denarni zavod, kakor je nova mažarska agrarna banka za Bosno in Hercegovino. Ako se to podjetje ne prepreči, dobé Mažari v doglednem času v svojo pest vso politično in gospodarsko oblast v obeh deželah. Finančni minister dr. Bilinski je sinoči v bosanskem odseku sicer hotel vso zadevo postaviti v lepšo luč, toda brez uspeha. Navajal je, da je pokojni baron Jorkaš kot voditelj finančnega ministrstva že v grudnu barona Buriana opozoril na zakon iz leta 1880, ki daje Avstriji popolno pariteto glede na bosansko upravo. Tudi pozneje je avstr. vlada dvakrat vprašala barona Buriana, kaj počenja skrivaj na korist edinole mažarski hegemoniji. Baron Burian je sicer odgovoril 12. sušca, da je zemljiška odveza v Bosni le prostovoljna in da bode šele bodoči bosanski sabor načeloma rešil to vprašanje. Dalje se izgovarja baron Burian, da že od leta 1895 posluje v Bosni enak avstrijski denarni zavod. To pa ni res! Bosanska deželna banka ni izključno avstrijsko podjetje, ker sodeluje z ogrsko trgovinsko banko; njen podpredsednik je ogrski baron Rozner. Glavna stvar pa je, da že obsto-eča deželna banka ne uživa nobenih privilegijev, kakor ravnokar koncesijonirana mažarska agrarna banka. Ta dobi v pravem pomenu besede monopol za zemljiško odvezo, oziroma odiranje bosanskega kmeta. Vse njene zadolžnice dobe

poroštvo dežele, vsi posli so davka prosti, na razpolago so ji brezplačno vsi uradi, celo črnilo in papir dobi brezplačno od dežele na račun bosanskega kmeta. In poroštvo dežele za mažarsko agrarno banko je pa zavarovano do 65 odstotkov pri Avstriji, katera naj bi povrhu še zadolžnice pokupila in obrestovala. Bedasti ravno niso naši mažarski sosede.

Naravnost nečuvno izzivanje pa je Burianov izgovor, da je to le čisto upravno vprašanje. In ko je že 11. sušca avstrijska zbornica po živahni razpravi soglasno pritrdila predlogu dr. Susteršiča, naj avstrijska vlada prepreči nameravano mažarsko špekulacijo, še vedno trdi baron Burian, da Avstrija nima nobene pravice ugovarjati, ako hočejo židovski paški v Pešti omrežiti in izstradati bosanskega kmeta. Zemljiško odvezo more na korist bosanskemu kmetu izvršiti le država, katera pri tem poslu ne sme iskati dobička. V Bosni in Hercegovini je še do 89.000 tlačanskih kmetov. Za njih odvezo bi se potrebovalo okroglo 60 milijonov kron. Ako bi dežela prevzela dve petinki odveze in kmetije dve, mogla bi država prevzeti eno petinko, to je 12 milijonov kron. To bi bila morda najboljša rešitev tega vprašanja.

Odločno pa moramo grajati avstrijsko vlado, ki je pritrdila mažarski agrarni banki s pogojem, da Avstrijec dobi podpredsedniško mesto in da bodoči bosanski sabor sklepa o zemljiški odvezi. Ta častna mesta pri raznih bankah so le sinekure ali pritaneji za propale aristokrate. In bosanski sabor bode dolgo vrsto let le slepo prodje skupnega finančnega ministra, ki je cesarski namestnik in ministrski predsednik v Bosni in doslej še vedno Mažar. Kot tak pa gotovo ne bode skrbel za pariteto Avstrije, ki mu je vedno le »quantité negligible«. Sedaj je dolžnost bosanskega odseka, avstrijskega parlamenta in avstrijske delegacije, da jasno, brez ovinkov in glasno povedo vsem merodajnim krogom, da Avstrija ni in ne bode pastorka Hungrije. Proč s hinavščino in na dan z resno besedo, da se nam ne bode smejal v pest celo mož gori na luni . . .

in milijone. Že pod bivšima mornariškima ministroma Pelletanom in Thomsonom so se arzenalske oblasti pritoževale, da je Creuzotovo blago manj vredno, vendar pa sta ta dva ministra imela vedno preyeč posla pri »kulturnem boju« in sta se na preganjanje cerkve bolj razumela, kakor na oklepe in strelivo. Sedanji minister Picard, katerega je parlamentarna komisija, ki se bavi s škandaloznimi razmerami v francoski mornarici, trdo prijala, je odredil preiskavo in uspeh je ta, da je ministrski svet sklenil Creuzota zaradi goljufije tožiti. Creuzot je izdeloval tanjše oklepe, kakor je bilo dogovorjeno, slabše strelivo, rabil slabši material itd. itd. Potem ni čuda, da je admiral Germinet, ki so ga discipliniral, javno pisal, da je mobilizacija srednjemorskega brodograja nemogoča. — Industrialci pa hudo napadajo vlado, češ, da hoče s procesom proti Creuzotu samo utrditi svoje stališče v zbornici, ne pomisli pa, da s tem škoduje »nacionalni industriji«. Torej se je zdaj tudi kapital zarotil proti vladi!

Pariz, 1. maja. Poštni in brzojavni uslužbenci so sklicali shod, katerega se je udeležilo 10.000 oseb. Govorniki so silno napadali vlado. Sklenila se je resolucija, v kateri se protestira proti temu, da namerava vlada disciplinirati sedem uradnikov in se izjavlja, da uradniki tudi ne sprejmo nameravane službene pragmatike, ker »stavlja ovire svobodnemu mišljenju«. . . . Uradniki prete zopet s splošnim štrajkom. Vlada je za ta slučaj opremila tri bojne ladje, da bodo služile za brezžično brzojavljenje. Vlada vadi tudi pionirski zbor v brzojavljanju in vodstvu podzemne elektriške železnice, da bi se promet v slučaju generalnega štrajka ne ustavil.

Pariz, 1. maja. Prvi maj se je tako v Parizu kakor v provincah vršil čisto mirno in ni prišlo nikjer do nobenih izgredov.

LISTEK.

Umetnost v izobraževalnih dru tvih.

Kje najdemo umetnost? — Tam ob temnem bohinskem jezeru, obdanem od venca sivih velikanov, ki se v vsej krasoti zrcalijo v prozorni gladini jezera. Na kraški skali starega devinskega gradu ob Jadranskem morju, kadar večerno sonce s poslednjimi žarki obseva morskno planjavo. Tam na zapadnem obrežju blejskega jezera v pozni jeseni, ko najrazličnejše barve krase naravo in siva skala blejskega grada pred nami kot mogočna stavba kipi proti nebu in lahni valovi pluskajo ob otočič v sredini. Tam na Celškem gradu, ko nam pogled objema prelepo savinjsko dolino. V nedeljo jutro, ko s kmetom gremo na polje, kjer lahni vetrič zazibuje v jednakomerno valovje rženo polje. Tam kjer vlada popolni mir, kjer čutimo nedosežno harmonijo miru in naravi. V logu po dežju, ko nam iz nešteto grl donijo nasproti najrazličnejše, a vendar harmonične melodije. Ob slapu Savice, bobneče in šumeče. Poletnega popoldne, ko je nebo zatrnelo za črnimi oblaki, ko blisk nam jemlje vid, ko ognjena strela riše svoje

prečudne, grozo in strah vzbujajoče črte na nebu, ko nam grom pretresa mozeg, ko divji vihar lomi drevje, buči v daljavi in prihaja vedno bližje, ko ledena razbija po polju in vrtovih, ko pa po končani nevihti zopet sonce zablesli in nam mavrica oznanja konec nevihte, ko na vsakem listu blesté diamanti.

Vso umetnost najdemo v naravi. Stvarnik je nedosegljiv umetnik, učitelj, katerega učenec nikdar ne doseže.

Estetično uživanje v prosti naravi moramo tudi v naših društvih najvišje ceniti. Kdor je le enkrat šel z očetom-kmetom v nedeljo popoldne po polju, je gotovo tudi čutil, da ima naše ljudstvo za to veliko smisla.

To, kar človeško oko v naravi z estetičnim užitkom opazuje in istotako človeško uho posluša, ne da bi si moglo natančno razjasniti vso to lepoto, to umetnost razumno uživati in še več celo umetniško delovati, mora biti naloga umetniške izobrazbe v naših izobraževalnih društvih.

Veliko več vredno, kakor uživanje umetnosti, je gotovo sodelovanje pri umetniških proizvodih, zato moramo tudi na poslednje polagati veliko važnost. Petje, glasba, deklamacije, žive slike in tudi telovadba morajo biti redna sredstva pri dosegu glavnega namena naše izobraževalne organizacije.

Korupcija in socialni boji na Francoske 1.

Creuzot - škandal.

Pariz, 1. maja. Takozvani Creuzot-škandal vedno bolj narašča. Francoska vlada je pri Creuzotu naročila že leta in leta oklepe in topove zlasti za mornarico, Creuzotove tovarne pa so izdelovale slabo blago in si pri tem prigoljufale milijone

Teoretična predavanja o upodabljanju umetnostih bodo imela le takrat kakovost, če se bodo nanašala na slike dotičnih umetniških proizvodov in bodo izkušala po podrobnostih razložiti umetniško vrednost umetnine. Samo uživanje umetniških proizvodov, kakor nam je n. pr. nudijo predstave igralcev po poklicu, pri petju in glasbi koncerti raznih pevskih društev, naposled pa tudi gramofon, avtomati itd., bode pri našem izobraževanju delu le takrat imelo pomen, če stoji proizvajanje res na vrhuncu umetnosti in bo služilo le kot nekak vzgled za lastno izpopolnjevanje.

O petju govoriti se mi ne zdi posebno potrebno. Nobeno izobraževalno društvo menda ne eksistira na Slovenskem, ki bi ne gojilo petja. Le škoda, da se povsod sliši tožba radi pomanjkanja izsolanih pevovodij. Tisti stan, ki bi imel največ prilike, poleg tega pa ima tudi socialno dolžnost — to je učiteljski stan, se v svoji pretežni večini danes še odtegnje tej svoji nalogi. Škoda, da na mesto učiteljstva še ni mogel povsod stopiti primerno plačan organist.

Nekatera društva si bodo mogla pomagati na ta način, da si s sosednjimi društvi izbere enega pevovodjo, kakor se že ponekod godi.

Pri pevskih točkah naj bi se ne preziralo narodnih pesmi. Normalno bi mora-

lo stati na naših programih umetno pesništvo vedno na drugem mestu. Da pa pri tem ne smemo pozabiti, da pesem »nikdar ni prijetna, ak' žali uho«, je samo posebi umevno. Zbirka narodnih pesmi imamo dovolj. Primerna in potrebna bi bila za vsako izobraževalno društvo Bajukova zbirka. — Sicer pa naj bi vedno mislili, da ne število, ampak kakovost odločuje pri uživanju in to še posebej pri umetniškem uživanju.

Ponekod po naših izobraževalnih društvih se je poskusilo tudi z glasbo. Pred nami stoje pa ravno v tem oziru svarilni vzgledi. V dobi narodnega prebujenja so rastla društva kakor gobe po deževju iz tal. Po nekaterih društvih so se oprile tudi glasbe, učili so se raznih instrumentov, in danes imamo na nekaterih krajih kar cele vasi godecev. Taka vas je n. pr. Prvačina na Goriškem. Godec je bolj ciganski element, nestalen je, njegova moralna kakovost je dvomljiva, pijača mu je začetek in konec pri njegovem delu. Isto izkušnjo so napravili tudi na Nemškem v ondotnih izobraževalnih društvih.

Naš namen ni vzgajati godece, zato v izobraževalno društvo ne glasbe, ki bi bila primerna za plesišča. Kaj torej? Nemci priporočajo citre. Ponekod najdemo tudi pri nas na kmetih ta instrument. Imam strica, ki je sam napravil citre in si tudi sam napravil melodijo, katero

lih mestih ostanejo prejšnji ministri. Veliko mladoturkov meni, da bi bilo najboljši, ako se sestavi vojaška vlada z generalom Mahmud Šefket-pašo na čelu.

Poroča se pravkar tudi, da se je vršil v Carigradu boj med mladoturškimi vojniki in pomorščaki. Pomorščaki so reaktivarci, vlada pa razglasa, da so se uprli le zaradi tega, ker se jim ni pravočasno iz službe odpustilo.

Skrbi prizadevajo mladoturkom tudi klanja v Mali Aziji. Odredili so, da odidejo v Malo Azijo vojaki, da ščitijo Armentence pred mohamedansko druhaljo. Ker pa so ondaj Mohamedanci mladoturkom nasprotni, utegne pri tej priliki priti do še večjih nemirov. Anglija komaj čaka, da bi mogla vmes poseči, kar bi ugledu mladoturkov gotovo silno škodovalo.

Bivšega sultana se mladoturki tako zelo boje, da ga bodo spravili iz Soluna v Monastir, kjer ni morja, da bi mogel pobegniti. O novem sultanu se ne sliši veliko. Mož je pač vesel, da more mirno v Dolmabagdzji preživeti svoja leta, kolikor mu jih je še naklonil Allah. Ne čuje se pa tudi nič o Abd ul Hamidovem sinu Burhan Eddinu, na katerega so reaktivarji stavili toliko nad.

NAJNOVEJŠA POROČILA.

Klanja v Mali Aziji.

Carigrad, 1. maja. 20.000 Mohamedancev oblega mesto Merzifun v vilajetu Sivas. — Angleška križarka »Piemonte« se sprejela na krov več stotin Armentencev beguncev. — V Adani se klanja nadaljuje. Turški parlament je izvolil komisijo, ki se poda na lice mesta, da preiskuje. Več bataljonov je dobilo povelje, da odkoraka proti Adani in Mersini. — V Alexandretto je došel zborni poveljnik, da vpostavi v maloazijskih provincijah red. Ima stroga povelja. V Lacedepe in bližnjih okrajih je bilo poklanjih 7000 kristjanov. Na obrežju je polno beguncev.

Boji med vojniki v Carigradu.

Carigrad, 2. maja. Danes je bil ves Carigrad zopet silno vznemirjen, ker so se čuli od mornariškega ministrstva sem ostri strelji. Topništvo, konjeničstvo in pehota so oblegali ministrstvo, oziroma vojašnice. Kmalu so na vojašnicah razobesili belo zastavo. Nato so vdrli vojaki v vojašnice ter odpeljali iz njih več stotin pomorščakov. Govori se, da so uporni pomorščaki preteklo noč umorili dva častnika in da so se jim pridružili Kurdi in druga sodrga. Vlada razglasa, da so se pomorščaki uprli, češ, da se jih predolgo pridruže pod zastavo. Vsi pa vedo, da so pomorščaki reaktivarji. Odločivne kroge ta upor zelo skrbi, ker kaže, kako je disciplina med vojaštvom razrovana.

Abd ul Hamid.

London, 2. maja. Tukajšnjim listom poročajo iz Carigrada, da bodo mladoturki odstavljene sultana iz Soluna transportirali v Monastir, da mu bo odvzeta vsaka možnost, pobegniti in zanetiti nove nemire. — Vilo Allatini v Solunu, kjer je nastanjen, oblega vedno velika množica, ki demonstrira proti tiranu. Vojaki se zelo trudijo, da preprečijo, da ljudstvo ne vdere v vilo.

Mladoturške skrbi.

Carigrad, 2. maja. V mladoturški stranki so nastala nesporazumjenja, vsled

brenka na citre. Naši sosedje Hrvati in Srbi imajo gusle, od Hrvatov smo dobili tamburico, ki po mojem mnenju ne bode postala nikdar glasbeni instrument za plesišča, ker za tisti dirndaj ni dovolj hreščeča. Tamburaški odseki v naših društvih bodo gotovo pospeševali glavni namen izobraževalnih društev, bodo pa tudi zelo vabili mladino v društva, saj tamburanje ni posebno težka umetnost, vendar pa precizno izvajanje tudi nudi umetniški užitek na eni strani in budi veselje do proizvajanja na drugi strani.

Prej ko zastavo bi morala imeti naša izobraževalna društva harmonij ali pa glasovir. Prednost bi dal harmoniju že zaradi tega, ker ne bomo harmonija nikdar slišali pri plesu in ker je bolj primeren za poduk v petju. Gotovo se bode mlad kmečki fant prej zanimal za harmonijo, prej se naučil igrati na njem, kakor pa na klavirju, saj ga glas opominja zelo na orglje v cerkvi. Sistematičnega poduka v glasbi seveda v naših izobraževalnih društvih že radi tehničnih težkoč ne bomo mogli.

Naša izobraževalna društva imajo pogosto en oddelek knjižnice zelo ubožen, in to je ravno tisti, ki pri gojitvi umetnosti pride v prvi vrsti v poštev — pesniški oddelek. (S. K. S. Z.) Škoda je res, da še nimamo nikake zbirke naših najboljših pesniških umotvorov nekako v takem obsegu, kakor je lani Mohorjeva družba izdala Gregorčičeve poezije, vendar bi morali za sedaj tudi zbrana pesniška dela naših pesnikov naročiti, če tudi bi s tem dobili v knjižnico, kar ravno ne spada v njo. Nobena knjižnica ne sme pogrešati štirih zvezkov Gregorčičevih poezij in sicer, če je le mogoče, v več iz-

česar hoče zbornični predsednik Ahmed Riza-bej odstopiti. Mladoturki zapirajo v provincijah, kjer vladajo, reaktivne hode, tam pa, kjer jim je ljudstvo še sovražno, nadzirajo reaktivarce po agentih.

Klanja v Mali Aziji.

(Posebno poročilo dopisnika »Germanije« iz Merzine.)

Vesten turški uradnik.

Merzina, 2. maja. Iz Merzine se je takoj po prvih klanjih videlo goreti le nekaj ur oddaljeni Tarzus, rojstno mesto apostola Pavla. Vsled tega je bilo vse krščansko in evropsko prebivalstvo v Merzini zopet v silnem strahu pred sodrgo. 500 ljudi je zbežalo na krov nekega angleškega parnika. Hvala Bogu, pa se nemiri niso ponovili, ker je mutesarif Esad-bej odredil, da se odločno nastopi proti reaktivarjem, ki so povzročili nemire. Ker ni imel zadosti vojakov na razpolago, je dal sklicati redife, rezerviste. Zupan sam se je postavil na čelo patrulji. mutesarif pa ni zatisnil očesa, da je mogel vse nadzirati. Bal se je posebno, da ne bi v mesto udrli Čerkesi in Kurdi iz okolice ter sodrga iz Tarza in Adane. Neko bando, ki je izkušala priti v mesto, so vojaki zapodili, izginile so tudi barabe, ki so prej po mestu hodile z gorjačami oborožene. Vendar se je vse balo, da ne vname iskra tlečega ognja. Evropeci so prenočevali v svojih konzulatih. — Drugače v Adani, kjer so klanja trajala tri dni (in še sedaj trajajo. Opomb. uredn.). Evropecem se ni veliko zgodilo, ker se druhal konzulatov ni upala napasti. Pač pa so felahi grozno mesarili Armentence, o katerih ni mogoče natančno konstatirati, koliko so jih pobili. Ravnotako v Tarzu, kjer so morili zažgali celo armensko predmestje. Oblasti so izkušale vzdržati red, pa niso vspele, ker se je veliko vojakov pridružilo sodrgi in plenilo. Tudi ni zadosti vojaštva na razpolago, redifi pa so nezanesljivi. Neka ladja avstrijskega Lloydja je v Alexandretti vkrcala mnogo armenskih beguncev.

Carigrad, 2. maja. Turške oblasti se zaradi klanja v Mali Aziji zelo boje, da ne bi Anglija zasedla maloazijskega otoka, okoli katerega že krožijo angleške ladje. Vlada je zato sklenila energično potlačiti klanja.

Rusija v Perziji.

Ruski vojaki so že pred Tebrisom.

London, 1. maja. Prodiranje ruskega generala Snarskega, ki je došel s svojim ekspedicijskim zborom že pred Tebris, katerega oblegajo šahove čete, je šaha silno potrl. General Snarski razpolaga s celim polkom in štirimi baterijami, ne vstevši kazakov. Perzijske oblasti so izkušale Snarskega pregovoriti, da se vrne, pa seveda niso nič opravile. Rusija in Anglija od šaha zahtevata, da neha oblegati Tebris, kjer so zbrane čete reformnikov. Šaha je tudi odstavljenje Abd ul Hamida zelo vznemirilo. Zato je menda sklenil razglasiti, oziroma obnoviti

ustavo

in sicer v tork. Ustava bo enaka prejšnji, samo nekoliko bolj se bo ozirala na sveti šariat. Garantirala se bo svoboda življe-

vodih. Deklamacije ne smejo biti le programne točke pri društvenih prireditvah, ampak gojiti se morajo tudi redno. V nedeljo popoldne bodo naši fantje in naša dekleta najbolj dovtetna za deklamacije, za čitanje pesniških umetnin, takrat se jim bo najboljše od razumnega voditelja dalo osnovne pojme o ritmu, o naglasu, o vsem načinu pravilne deklamacije. Seveda se voditelj ne sme pri izbiranju pesmi ravno pustiti voditi od članov, kajti važnejše umetnine zahtevajo tudi študij in priprave. (Krst pri Savici.)

Brez glasnega čitanja, brez deklamacij nobenih predstav, brez predstav nobene življenja v društvu, nobene umetniške izobrazbe. Anglež Bacon pravi o pomenu predstav, da urijo spomin, izobražujejo glas in pravilno prednašanje, dajo plemenitost v zunanosti, v hoji in v izrazu obraza, vzbuja pogum pri nastopu in tudi neprišljivost v javnosti. Jezuiti so pri vzgoji mladine posebno gojili predstave. Goethe je občudoval ta način jezuitske vzgoje, ker je spoznal, da daje užitek igralcem samim in jim vzbuja veselje za stvar samo. Glavni namen pri predstavah naj bo torej vzbuditi pri igralcih samih veselje nad stvarjo in njim samim dati umetniški užitek. Društveni voditelj bo imel zato pri pripravah zelo težko nalogo. Jasno je, da bode redko mogoče celo igro na enak način obdelati. Posebno pozornost bode moral posvetiti onim scenam, ki odločujejo dramatični uspeh. Tu bode moral pa tudi zahtevati popolnost. Že pri čitanju bode moral vso pozornost igralcev koncentrirati na take točke, še bolj potem pri izkušnjah.

(Dalje.)

na, nedotekljivost lasti in se bodo osnovala neodvisna sodišča. Šah je tudi že razglasil splošno pomiloščenje za upornike v Tebrisu. Vendar pa se Mohamed Ali nekako obotavlja in zlasti protestuje proti vmešavanju Rusije in Anglije. Sprejel je tudi v avdijenci velikega reaktivarja, ministra zunanjih zadev Saad ed Dauleha, kar je napravilo jako slab vtis.

ZAHVALA BOSANSKIH MOHAMEDANCEV CESARJU FRANCU JOŽEFU I.

Bosanski mohamedanci so poslali cesarju Francu Jožefu zahvalno listino, ker je potrdil versko in šolsko avtonomijo, katero je bosanska deželna vlada v sporazumu z zastopniki muslimanskega naroda izdelala. Zahvalo je cesar pač zelo zaslužil, ker take verske in šolske avtonomije in svobode, kakor jih imajo zdaj mohamedanci v Bosni, še katoličani nimajo! V adresi imenujejo cesarja »svetlo solnce, ki pošilja žarke svoje pravico ljubezni nad vse narode in dežele« ter izjavljajo, da so spoznavavci izlama v Bosni srečni in ponosni, da morejo bivati v domovini, nad katero vlada tako mogočni in dobrotljivi vladar. Povdarjajo, da je cesar z versko in šolsko avtonomijo za mohamedance postavil velik temelj za njih kulturni napredek. Zagotavljajo, da bodo kakor doslej tudi odslej molili vsegamogočnega in edinega Boga, da ohrani slavnega cesarja, diko celemu svetu. Podpisani so: Hadži Mehmed Tefvik Azabagić, reiz-ul-ulema (najvišji cerkveni poglavar) za Bosno in Hercegovino, Hadži Hafiz Hasan ef. Hadžiefendić, najvišji šeriatski sodnik (avtonomija, ki jo je cesar podelil, se nanaša tudi na nekatere sodne zadeve), Hadži Hasan effendi Spaho, ravnatelj šeriatske sodne šole, Hilmi efendi Muhibić, vakuf-mufetiš (upravitelj cerkvenih posestev) ter Hadži Munić efendi Korkut, Hafiz Šakir efendi Pandža in Muhamed Džemaluddin effendi Čaušević, vsi člani Ulema-medžlije, svetovavci reiz-ul-ulemovi. Datum je: Sarajevo, 11. Rebiul akar, 1. 1327 (1. maj 1909).

PROCES PROTI SRBOM V ZAGREBU.

Zagreb, 1. maja. Priča Pavao Bušić, kmet pravoslavne vere, izpove, da je obtoženec učitelj Petrovič njemu velikokrat dejal da bo bodoči vladar na Hrvaškem kralj Peter in da se bosta Hrvaška in Bosna od monarhije odcepili. Tudi nasproti drugim da je tako govoril in agitiral. Petrovič da je ljudstvo tudi učil, da ne sme Srb Hrvatu prodati zemljišča. Srbi da so Hrvatom grozili, da jim zapalijo hiše. Priča to vse ponovi Petroviču v obličje. Petrovič taj. Priča izpove, da so Srbi v njegovem kraju, ko se je začel proces, zahtevali od njega, da pred sodnijo vse ono prekliče, kar je dejal v preiskavi. Neki Miljenica da mu je pri tej priliki pretil s smrtno. Branitelji dokazujejo, da je prič o obdeloval državni pravdnik v prezidialni pisarni. Državnega pravdnika namestnik dokazuje, da je bil priča pri šefu Hergešiću, da se informira, ker je prišel prepoznati pričevanju. Sodišče zasliši Hergešića, ki to potrdi. Sodišče kaznuje obtoženca Pribičevića, Živkovića in Malobabića s tem, da jih za 14 dni odstrani od obravnave. — Sodišče dobiva zadnji čas pretilna pisma. — Razmerje med branitelji in sodnim dvorom postaja čedalje bolj kritično.

VZOR LOJALNEGA LJUDSTVA

so pač Holandci. Veselje in navdušenje, ki namreč ondaj vlada, ker je kraljica Viljelmina povila, je nepopisno. Veliko se temu tudi ni čuditi, ker je s tem, ako Bog dá otroku zdravje, zagotovljeno prestolonasledstvo hiše Oranske in s tem tudi neodvisnost Holandije, kakor se je o tem izrazil francoski ministrski predsednik Pichon sam.

Haag, 2. maja. Dijaki so napravili sijajno kabljado. Iluminacija je krasno vspela. Vsa holandska mesta in vasi po celi deželi bodo razsvetljene deseti dan po porodu princeze. Dame nosijo na klobukih pentlje in pasove v barvah dinastije oranske, gospodje pa kravate. Mati in otrok sta popolnoma zdrava. Princezi prestolonaslednici je ime Juliana. Vsi listi so priredili posebne izdaje. Po cestah poje ljudstvo oransko himno: »Vilhelmus van Nassauwe, ben iek van dietschen bloedt«. Ljudje drug drugemu na cesti čestitajo, tudi če se ne poznajo. Zvonovi pojo po vseh cerkvah. Heroldi na konjih oznanjajo s srebrnimi pozavnami veselo novico, da je porodila kraljica in da dinastija Oranie ne bo izumrla, kakor so se bali toliko let. V Amsterdamu so ljudje od veselja na cestah plesali. Juliano imenujejo že mali otročiči na cestah »ons prinsesje« — naša princesa. Mož Viljelinin, princ Henrik Meklenburg-šverinski je matrikelsko listino podpisal z istim zlatim peresom, s katerim je svojčas podpisal zakonsko listino. Ljudstvo zdaj tudi princa, ki ga dozda ni maralo, navdušeno pozdravlja.

PRVI MAJ.

Iz več večjih mest v Avstriji (Dunaj, Praga, Trst) se poroča, da je prvi majnik popolnoma mirno minul. V Pragi so narodni »socialisti« napravili obhod, katerega se je udeležilo 6000 oseb. Ravnotako je v Trstu manifestirala slavna N. D. O. Ravnotako iz Nemčije. V Berlinu se je obhoda udeležilo 30.000 oseb proti 33.000 lanskega leta. Zelo slabo obiskana shoda tesarjev in zidarjev, po 800 na vsakem. V Draždanih se je obhoda udeležilo 9000 ljudi. V Kolinu je policija obhod prepovedala, zato pa so bili shodi zelo dobro obiskani. Iz Italije se tudi poroča, da je bilo primeroma vse mirno; neka posebnost je, da so katoliška delavska društva v Zgornji Italiji tudi praznovala 1. maj, da povdario pomen delavskega vprašanja. Celó v Parizu kjer se menda pripravlja generalni štrajk se ni nič zgodilo. Pa saj je vlada konsignirala celo garnizijo v mestu in okolici. V Madridu tudi ni bilo izgrediv, poročil iz mesta »bomb, Barcelone, ni. Krvav pa je bil majnik v Buenos-Airesu. Anarhisti so povzročili nemire. Policija je streljala ter 12 demonstrantov ustrelila, 100 pa ranila. Socialisti se izgrediv niso udeležili. Mesto je zdaj mirno. Policija anarhiste pridno zapira. Kolovodja anarhistov je seveda Lah; piše se Novelli. — Najbolj se je odrezala slavna ruska vlada — ta je na dan 1. maja odredila hišne preiskave in konfiscirala več stotisoč socialističnih proklamacij ter zaprla socialnodemokratske agitatorje. Vrh tega je naložila vsem tovarnam, ki so delavcem dovolile majsko slavlje, visoke denarne kazni.

Dnevne novice.

+ Naša mladeniška organizacija. Telovadni odsek Orel se je ustanovil včeraj, 2. t. m., na Dobrovi pri Ljubljani. Kljub skrajno neugodnemu vremenu so se zbrali na Dobrovi polnoštevilno Orli iz Viča, veliko Orlov iz Dev. Mar. v Polju in istotako iz Ljubljane, fantov in moč iz Dobrove se je pa nabralo vse polno v dvorani izobraževalnega društva. Govorila sta F. Terseglav in župnik J. Plantarič. Ustanovil se je odsek. Načelnik brat Marinko, predsednik br. Plantarič, podpredsednik br. Kajdič, tajnik br. Jerman, blagajnik br. Bizman, odbornika br. Krivina in Košir. Potem so se izvajale proste vaje v veliki veži župnišča. Veseli so se Orli vrnili domov v zavesti, da so dobili novih navdušenih bratov! Na zdar!

+ Telovadni odsek Orel se je ustanovil včeraj tudi v Senčurju pri Kranju. Veliko zaslug za to gre tudi »Gorenjcu«, ker je tako neumno hujskal in popisal cele plahte. Predsednik odseku je br. Šiška. Na zdar!

+ Shod političnega kršč. soc. gorenjskega delavstva se je vršil včeraj, v nedeljo dne 2. majnika popoldne pri »Vodišerju« na Javorniku. Udeležba je bila kljub zelo slabemu, viharnemu vremenu naravnost velikanska. Gostilniški prostori so bili natlačeni polni in mnogo poslušalcev je stalo še v veži. Tovariš Ivan Nep. Gostinčar je v svojem poldrugo uro trajajočem govoru kazal na potrebo delavske polit. organizacije in podal jasno sliko sedanjega državnozbornskega političnega položaja. Tovariš Mikelj iz Kamne gorice je v nemal navzoče za politično organizacijo. Na predlog tovariša Čebulja se je enoglasno sprejela resolucija, ki izreka poslancem S. L. S. popolno zaupanje.

+ Subvencionirana opozicija. »Narod« ne naha zabavljati, da je naša slovenska gospodarska organizacija dobila nekoliko državne podpore. Tako pisarjenje se obsoja samo ob sebi, le nekaj izziva. Tako pisarjenje izziva, da si po bližje ogledamo liberalne gospodarske organizacije in njihove denarne zavode. Liberalci dregajo, pa bodo sebe dregnili! »Narod« se tudi laže, da zavodi, ki so v narodno-naprednih rokah, ne dobe nikdar nobene podpore. Čudno je le, da se taki zavodi in taka društva rada obračajo na naše poslance za posredovanje. Zahvalo za take podpore imajo poslanci sedaj v »Narodu«.

+ Mastno blamažo so si spet enkrat privoščili nemški nacionalni listi. V Lincu so namreč izvedeli za nov napad na avstrijsko nemštvo: tobačni uradnik Schiffner, zdaj v Celovcu, in »strasten Slovec«, ki kar žre Nemce, je prestavljen v Linc. Kaj storiti? Zupan linški brž pošlje protestno pismo na glavno tobačno direkcijo na Dunaj, nemški minister Schreiner bo posegel vmes in tudi deželni zbor gorenjavstrijski bo napel vse sile, da prepreči to silno krivico nemškemu narodu. To poročajo »Freie Stimmen«. Da le ne bi prišlo od ministrske krize zaradi tega! Najlepše pri celi stvari je to, da g. Schiffner, ki se lahko čuti s tem/jako počaščenega, ni prestavljen v Linc, ampak v — Ljubljano. Iz tega se vidi, kako imajo pri volkaratih vsakega slovenskega uradnika znanovanega. In mi? Komaj zganemo se, če nam pošljejo spet krdele pristnih Germanov, ki ne znajo besedice slovenske!

Dr. Walter Šmid. Uredništvu »Slovenca«. Sprejmite na podlagi § 19. tisk. zakona v prihodnji številki sledeči popravek: Ni res, da sem si s samostanskim denarjem preskrbel študije v Gradcu. Vse filozofske študije v Gradcu sem dovršil na stroške svojih staršev in mi samostan za študije ni dal niti beliča. 2. Ni res, da sem zapisal nedavno v važnem aktu besede, da je Ljubljana najvažnejša in najbolj ogrožena nemška točka na jugu naše monarhije. Ljubljana, 30. aprila 1909. Dr. Walter Šmid. — Odgovor g. Walter dobi od našega dopisnika.

Izpraznjena srednješolska mesta. Od 11. do 30. aprila so bili razglašeni sledeči razpisi: Moderna filologija: Bolzan (real. g., D. I. gr., 10. V.), Krnov (r., D. Fr. (E.), 15. V.) — Klasična filologija: Mies (g., L. Gr. d., 8. V.), Kromeriz (g., L. G., 8. V.) — Matematično-naravoslovna skupina: Inomost (r., M. M., 10. V.) — Verouk: Maribor (g., 5. VI.) — Telovadba: Prostejov (r., 20. V.)

Blagoslovljenje Simon Gregorčičevega doma v Gorici, ki je namenjen slovenskemu šolstvu, se je vršilo, kakor poroča »Gorica«, v soboto dopoldne.

Sodnijske vesti. Deželosodni svetnik g. Jakob Jarc je prestavljen iz Višnje Gore v Novo Mesto, okrajni sodnik g. Jožef Pellegrini iz Loža v Višnjo Goro. Za deželosodnega svetnika je imenovan g. dr. Viktor Ahazhizh v Novem Mestu za Novo Mesto, za okrajnega sodnika in predstojnika sodišča sodnik g. dr. Franc Peitler v Kamniku za Lož, za okrajnega sodnika sodnik g. Adalbert Levičnik v Krškem za Novo Mesto.

Kanonično umeščena sta bila v soboto č. gg. Frančišek Hönigman na župnijo Brezovica in Valentin Oblak na župnijo Kropa.

Sneg v majniku. Včeraj je na Gorenjskem močno snežilo. Temperatura je radi tega jako padla. Snežilo je tudi na Dolenjskem do Pijave Gorice. Škoda na drevju je znatna.

Telovadni odsek v Št. Rupertu priredil je dne 2. maja veselico s petjem in predstavo. Nastopili so ta dan prvič društveni tamburaši.

Cestni odbor se opozarja, naj si ogleda napisno tablo v Sotli, da ne bode dotični kašipot kazal proti Trebnju ravno narobe, kajti Trebnje je od Št. Ruperta proti jugu, ne pa proti vzhodu.

Iz Ribnice. (Za otroka.) »Društvo za otroško varstvo in mladinskih skrb v sodnem okraju ribniškem v Ribnici« je imelo II. občni zbor, ki je privabil 24 članov v Ribnico in ki jih je pozdravil društveni predsednik gospod višjesodni svetnik Višnikar. Konstatiral je sklepčnost zbora in ga otvoril. — Govorec o delovanju tega društva je naglašal, da se je storilo kar se je moglo v mejah skromnih društvenih sredstev. V nekaterih slučajih se je interveniralo z uspehom. Več otrok, za katere se je bilo bati, da povsem propadejo vsled nezadostne vzgoje in revščine, se je spravilo v zanesljive in poštene družine, kjer se uče rokodelstva. Več revnih, v nevarnosti živečih otrok, pa se ni moglo spraviti za sedaj nikamor. Kaže se prav občutna potreba vzgojevalnih zavodov v naši deželi in pa javnih fondov, štendij itd., iz katerih naj bi se vsaj deloma pokrivali stroški. Upanje je, da se počasi v tem oziru izboljšajo razmere. Denarnih podpor društvo v svojem prvem poslovnem letu ni dalo; pa tudi ni bilo tozadevnih prošelj. Stremiti se mora za sedaj za tem, da se poveča društveno premoženje, ki je za sedaj še nezadostno. — Blagajničarka, gospa notar Gruntarjeva, je dala obširno poročilo o blagajni. Društvo ima sedaj štiri ustanovnike (g. notar Gruntar s soprogo, gospica Ana Bobekova, vlč. g. dr. Jožef Lesar, kanonik v Ljubljani in pa g. Fran Lovšin st. v Ribnici). Mnogo dohodkov je imelo društvo od raznih kazenskih poravnjav, v katerem oziru ima prav mnogo zaslug notarjeva pisarna. — Članov je imelo društvo 54, ki plačujejo na leto najmanj po 2 K. Do konca 1. 1908 je imelo društvo dohodkov 1172 K 3 vinarje, upravnih stroškov pa 23 K 90 v. Premoženje, ki ga je sedaj 1391 K 23 v., je plodno nosno naloženo v domačih denarnih zavodih. — Odbor društva ostane stari, ker je bil na I. občnem zboru izvoljen za tri leta. Društveni tajnik g. Spende stavi predlog, da se za sedaj še ne daje nikakih denarnih podpor, dokler ne naraste glavnica na 2000 K. To pa z ozirom na to, da more društvo uspešno delovati šele potem, ako ima večjo glavnico na razpolago, ki pa naj ostane nedotakljiva. Zupan g. dr. Schiffrer se izreče v istem smislu, predlaga pa glavnico 4000 K. Društveni podpredsednik vč. g. dekan Dolinar je tudi za to, vendar naj se, ako je potreba velika, dovoli podpora iz tekočih obresti. — Ko tudi predsednik podpira ta predlog, občni zbor soglasno sklene, da se ima nabirati glavnica do 4000 K in da se dajo eventuelne podpore le iz obresti. Šele, ko se doseže glavnica 4000 K so dovoljene podpore iz dohodkov, presegaajočih to glavnico. Na to se podpredsednik zahvali za udeležbo in zborovanje zaključil.

Učiteljske vesti. C. kr. okrajni šolski svet v Kočevju je imenoval suplentata in enorazrednici v Starem logu g. Josip Gregorčiča začasnim učiteljem istotam in suplentinja na šestrazrednici v Dobropoljah gđ. Adelo Martinc provizoričnim učiteljicam istotam.

Nesreča. V Št. Rupertu zgodila se je velika nesreča. 18-letna Karolina Strmole hotela je gladiti novo obleko. Šla je torej v drugo hišo po žrjavico za gladilnik. Ker pa je bil hud veter, zakrila je gladilnik s predpasnikom. Predpasnik se je vnel in zgorela je na deklici vsa obleka. Prepeljali so deklico potem v bolnišnico, kjer je umrla vsled opeklin.

Za »Društveni dom« so darovali: Preč. g. generalni vikar J. Flis 100 kron, dr. Hočevar iz Mokronoga 2 K, g. kurat Knavs 20 K, njegova sestra 5 K, A. Kurent 4 K, neimenovana 1 K. Bog jim bodi plačnik ter obudi obilo posnemovalcev

Ogenj. Dne 23. aprila nastal je ogenj pri Borštmarju na Homu. Zgorelo je vse popolnoma do tal, med drugim tudi 160 kron denarja. Zavarovan je za 300 K.

Razpisane učiteljske službe. Na šestrazrednici v Dobropoljah (okraj Kočevje) je razpisano učiteljsko mesto v stalno nameščenje do 29. maja t. l. Prednost imajo moški prosilci. — Na trirazrednici v Starem logu (okraj Kočevje) učiteljsko mesto do 29. maja t. l. v stalno nameščenje. — Na enorazrednici v Nemški Loki (okraj Kočevje) voditeljsko mesto do 31. maja v stalno ali začasno nameščenje.

Nova šola se bo zidala v Spodnjem Prekarju (okraj Kamnik). Komisionalna obravnava se vrši ondi 6. maja t. l.

Umrli je v Tolminu 21 let stari mladenič Stanko Vrtovec.

Slovenska gledališka predstava na Dunaju. Društvo »Zvezda« na Dunaju priredi v soboto, 8. maja, v dvorani »Češkega narodnega doma«, XV. Turnergasse 9. narodno igro s petjem »Divji lovec«, spisal F. S. Finžgar. Prireditelj igre je prevzel g. Milan Skrbinšek.

Nov zrakoplov? Neki inženjer Mickl in sin tovarnarja Bohrerja, ki je tudi sicer znan kot izborni drsalec, oba Celovčana, izdelujeta zdaj nov model zrakoplova, in sicer na podlagi natančnega opazovanja ptičjega letanja. Dosedanji poizkusi so se baje zelo dobro obnesli.

Beljaško gimnazijo bodo že letošnjo jesen spremenili v osemletno realno gimnazijo brez grščine.

Pomorske vaje naše mornarice so se pričele s 1. majem. Pomnožena polletna eskadra se bo vadila tri mesece v domačih vodah. Pri tej vaji bo šestnajst ladij pod poveljem kontreadmirala Hausa.

Občinske volitve v Pulju se prično 9. maja in bodo trajale kakih petnajst dni.

Smotke v prid slovenskemu šolstvu prodaja trgovec Fran Strehovec v St. Clairu (Cleveland), Amerika.

Štajerske novice.

Š Shodi v Koprivnici in v Podsredi so bili sijajni. V Koprivnici do 200, v Podsredi več kot 200 volivcev. Vse navdušeno za kandidate slov. Kmečke zveze. Govori Fr. Piška in dr. Fr. Jankoviča so izzvali gromovito odobravanje. Osobito nas veseli krasen vspuh v Podsredi, ki velja kot narodno-napredna.

Dramatično društvo snujejo v Mariboru.

Nemški pesnik Rosegger poziva imovite rojake, da naj se vsaj v petih letih s podpisom zavežejo darovati v nemške narodnonapadalne namene po 2000 K. Darovalcev bodi 1000 in kadar se zagotovi tisoči podpis, naj se pobere obljubljeni prispevki, ki jih bo dva milijona. Prvi darovalec je Rosegger sam. V par dneh je bilo podpisanih 20.000 kron.

V mali luži je utonil posestnik, 70 let stari Jožef Gorišek iz Pavčič. Truplo je ležalo tako, da je bila samo glava v luži. Mož je bil epileptičen.

G. Planinšek, bivši solicitor dr. Meierja v Soštanju, bo kakor poročajo nemški listi, prevzel vodstvo hotela pri »belem volu« v Celju.

V konkurzu je trgovec Emil Plevnik v Mozirju.

Prememba posesti. Hišo Mihaela Nasteigerja v Slovenski Bistrici je kupil Julij Ploj iz Brazilije.

Ljubljanske novice.

Iz Shod krščansko-socialne politične organizacije, ki se je vršil včeraj dopoldne v dvorani S. K. S. Z., je bil dobro obiskan. Skupščinarje je pozdravil podpredsednik organizacije Franc Zabavnik. Nato je poročal deželni odbornik profesor Evg. Jarc o najnovejšem političnem položaju, zlasti z ozirom na zadnje občinske volitve in na najnovejšo taktiko narodno-napredne stranke. Temeljiti, z mnogimi citati iz liberalnih govorov, listov in brošur podprti govor, ki ga priobčimo v prihodnjih številkah lista v celoti, je vzbudil mnogo zanimanja in odobravanja. Konečno je še podpredsednik Zabavnik

osvetlil nastop lastnika Auerjeve pivovarne, dr. Oražna, proti Koslerjevemu pivu, opisal agitacijo liberalcev proti »Ljudskemu odru«, označil gonjo proti »Kranjski hranilnici« kot uprizorjeno v prilog liberalnih zavodov ter opozoril, da bi glede nemških napisov ne trebalo obsodbe, kajti občinski svet bi lahko v lastnem delokrogu napravil v tem oziru red. Nato se je zahvalil govorniku prof. Evg. Jarcu za trud, naprosivši ga za nadaljno poročevanje na shodih k. s. pol. organizacije, ter zaključil shod, ki je trajal skoro dve uri. Vlado je zastopal pol. kancelist Fink.

Izlet slovenskega glasbenega društva »Ljubljana« na Sv. Katarino se je kljub neugodnemu vremenu izvršno izvršil. Udeležilo se je izleta nad 70 članic in članov. V Preski je daroval sv. mašo č. g. Ljubo Bačič. Pri povratku s Sv. Katarine se snežilo, a tudi to ni vzkralo veselega razpoloženja. Prijetna zabava je bila popoldne pri Cebavu v Št. Vidu. Vsak, ki se je udeležil tega izleta je o prireditvi polu hvale in se bo gotovo udeležil tudi nadaljnjih izletov »Ljubljane«.

Iz Seja odbora S. K. S. Z. je danes ob 8. uri zvečer v »Unionu«.

Iz Zabavni večer »Katol. društva za delavke« je zopet včeraj izredno zadovoljil številno občinstvo, ki se je zbralo v dvorani »Rokodelskega doma«. Lepo tamburanje, dovršeno petje, spretni, naravn in neprisiljeni nastopi v igrokazu: vse izpričuje pridnost, vztrajnost in trudaljubnost poštenih in vrlih družabnic. Čudimo se, da je mogočni tamburaški orkester v razmerno kratkem času dosegel že toliko izvežbanost. Vidi se, da je vneti in navdušeni kapelnik g. F. Ž. Donadini doma v deželi tamburice. Fr. Ferjančičev ženski zbor delavk, edini te vrste v Ljubljani, je, rekel bi, neprekosljiv. G. skladatelj zna svoj fini pevski čut vdihniti tudi v zbor. Težko je najti tolike jasnosti, čistosti, točnosti in izrazitosti v prednašanju, kot pri tem zboru. Tukaj imamo očividno dokaz, kaj premore vztrajnost in dolgoletno vežbanje. — Igrokaz »Ljudmila« ima mnogo ganljivih prizorov in potrebuje rutiniranih igralk. Glavne vloge so bile prav srečno razdeljene. Tudi ta »ljudski oder« zasluži vse priznanje.

Iz Shod delavstva v tovarni za lep se je vršil v soboto zvečer v gostilni pri Poljšaku na Martinovi cesti. O potrebi in pomenu strokovne organizacije je govoril tovariš Iv. N. Gostinčar.

Iz Nemške šmarnične govore ima v stolnici vsak večer ob 7. sloveči dunajski jezuit p. Viktor Kolb.

Iz Nemški cesar mimo Ljubljane. Nemški cesar pri svojem povratku s Krfa obišče našega cesarja ter se bo na Dunaj peljal mimo Ljubljane.

Iz Slovenskim umetnikom. Razstava v umetniškem paviljonu se odprvi v tednu pred Binkošti. Opozarjajo se oni umetniki, ki žele se udeležiti razstave in se še niso priglasili, da je zadnji rok za priglasitev 8. maj. Umotvori naj se odpošljejo tako, da dosepejo najkasneje 12. maja v Ljubljano. Na poznejše pošiljatve se ne more ozirati. V juryo imajo pristop oni slovenski umetniki, ki so se udeležili vsaj na treh inozemskih umetniških razstavah. Priglasitve in pošiljatve sprejema: R. Jakopič, Ljubljana, Emonska cesta 2.

Iz Prolet tujcev v Ljubljani. Minoli mesec je prišlo v Ljubljano 4520 tujcev — torej 732 več nego lani meseca aprila in 128 več nego letos meseca marca. Nastanilo pa se je v hotelu Union 1076, Slon 761, Lloyd 425, Ilirija 239, Cesar avstrijski 218, Malič 202, Južni kolodvor 184, Bavarski dvor 87 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1206 tujcev.

Iz Stavka na električni železnici je končana. Včeraj opoldne so pričeli zopet voziti vsi vozovi.

Iz Včeraj so dospeli v Ljubljano štirje ruski mladeniči, ki so se prišli na Slovensko učiti poljedelstva. Na kolodvoru jih je sprejela s slovansko gostoljubnostjo gospa Terezina dr. Jenkova; na to so se odpeljali na Dolenjsko.

Iz Nikar v Ameriko. Včeraj je prispelo iz Amerike nad sto Hrvatov, ki tožijo, kako slab zaslužek je ondi. Priden in vztrajen delavec zasluži komaj za vsakdanjo hrano; zato so se začeli seliti v domovino seveda samo oni, ki so si prej za vožnjo dovolj sredstev prislužili; drugi pa morajo trdo delati za vsakdanji kruhek, ker ne morejo nazaj.

Iz Današnja noč je bila precej živa. Ker so bili nekaterniki zaradi preobilo za užitega alkohola preglasni, presitni in prehud, je policija stopila v petih slučajih v akcijo ter nemirneže aretovala.

Iz Krasota ljubljanskih ulic so skladi skal v Petercelovih ulicah za deželnim dvorcem, torej prav blizu banke »Slavije«. Ogromne kamenite klade leže po cesti, ne da bi komu prišlo na misel, da jih odpravi. Sploh je ta ulica ob parku pri »Glasbeni Matici« podobna kakemu rimskemu grobišču, ne pa ulici deželnega »stolnega« mesta Ljubljane, kjer stoluje Njegova Visokost Ivan I.

Iz Izgubila je od srede Poljanske ceste do konca Škofjih ulic neka gospodična

denarnica. Kdor jo je našel, naj jo prinese v naše uredništvo.

Iz Na ustanovnem zavodu za gluho-neme v Ljubljani se bodo s pričetkom šolskega leta 1909/10 nanovo sprejemali gluho-nemi šoloobvezni otroci na prošnjo roditeljev ali njih namestnikov. Prošnje je vlagati do 10. junija t. l. pri vodstvu zavoda. Natančnejša pojasnila daje razglas c. kr. dež. vlade kranjske z dné 17. aprila t. l. št. 7628.

Iz Umrla je Helena Jančar, trgovska sotrudnica, stara 69 let, Rožna ulica št. 35.

Iz Sampanjec mu je dišal. Ko se je včeraj peljal natak Karol Huber, rodom iz Dunaja, z rezervniki skozi Ljubljano ter šel z njimi na južnem kolodvoru v buffet, je mesto, da bi bil kupil kozarec pive, izmaknil škatuljo rib in tudi nekaj šampanca je zman'kalo. Stražnik je Huberja prijel in odvedel v zapor. Navedenec noče o šampanjcu ničesar vedeti, le ribe pravi, da je pojedel.

Iz Navihani ljubimec. Delavec Franc C. je izvolil, da ima služkinja M. nekaj prihranjenih kračarjev, kateri so mu tako dišali, da je začel v svrhu, da pride do denarja, z njo ljubavno razmerje. Obljubil ji je zakon, preje pa da je treba seveda nakupiti pohištvo. Ker C. ni imel novcev, je izvalil od svoje ljubimke 230 K, za katere pa ni kupil pohištva, marveč vozni listek do Amerike, kjer bode poiskal bogatejšo nevesto.

Znanost in umetnost.

* **Venček narodnih pesmi** za mešani zbor: IV. zvezek. Harmoniziral Alojzij Mihelčič, organist v Metliki. — G. Mihelčič pridno zbira narodne pesmi, katerih je pač ravno na Dolenjskem, osobito na Belokranjskem še največ chranjenih. Četrti venček obsega devet pesmic, prirejenih za mešani zbor v priprosti harmonizaciji. Vse so postavljene v F-duru, druga poleg druge brez vsakega prehoda; zato o kakih težavah ni govora. Pri tolikem številu pesmi v istem tonovem načinu je težko izogniti se nekaki monotoniji. Temu se deloma odpomore, ako se pri posameznih pesmicah zelo menjuje »tempo«. Sicer pa bodo naši mešani zbori po deželi radi segli po tem lahkem venčku, ki se dobiva pri gospodu prireditelju in v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani, izvod po 50 h.

Razne stvari.

(Poročilo iz Feterburga.)

Dubrovin ubijalec.

V pravdi zastran uboja bivšega poslanca in voditelja kadetov Herzensteina, je nastopila nova senzacija. Buresakov, bivši tajnik predsednika »Zveze ruskih ljudi«, Dubrovina, je izjavil, da mu je Dubrovin naročil, naj za 15.000 rubljev najame ubijalce za Herzensteina. Toda on je raje pustil službo. Eden izmed morilcev, Jurkevič, je dobil 4000 rubljev. Ko je zahteval celo obljubljeno svoto, katere mu Dubrovin ni hotel izplačati, mu je dal Jan Kronstadski 10.000 rubljev. Sodišče je naročilo zapreti Dubrovina. Jan Kronstadski je nedavno umrl in se tako rešil obsodbe radi zavratnega uboja.

Op. uredn. Dubrovin, predsednik »Zveze ruskih ljudi« je zdaj najvplivnejša oseba na Ruskem. Za svoje organizacije dobiva od velikih knezov in od dvora velikanske svote. Njegov cilj je, odpraviti konstitucijo in vse svobodočine, ki so se dale po revoluciji. Več ministrov je odstopilo in se imenovalo novih, kot je on zahteval.

Sad svobodne šole. Na meščanski šoli v Kaplici na Češkem zgodil se je te dni tale žalosten slučaj. Neki učenec ondotne šole, sin znanega svobodnomiselca, je šel k skupnemu šolskemu sv. obhajilu. vzal hostijo iz ust, jo djal v svoj žepni robec in jo zunaj cerkve prilepil na cerkveni zid ter jo obmetaval s kamenjem. Zandarmerija preiskuje stvar.

Organizacija ruskih tatov. Nedavno je ruska policija prišla na sled obsežni tatinski organizaciji, ki je na železniki progi Moskva-Kavkaz tekem let pokradla za nad 100 milijonov rubljev vrednosti. V tej organizaciji je 400 tatov. Doslej je aretiranih 220 oseb, med njimi dva inženirja in več železniških uradnikov.

Zadnja želja bivšega ordonančnega častnika kralja Milana in Aleksandra. 27. m. m. je umrl v Belgradu polkovnik Kumrič, bivši ordonančni častnik zadnjih dveh Obrenovičev. Pred smrtjo je izrazil željo, da naj se ga pokopje brez vseh vojaških časti, ker nikakor noče, da bi ga na zadnji poti spremljali zarotniki. Tej želji pokopnika so ustregli, a pogreb je bil kljub temu velikanski. Vest o polkovnikovi zadnji želji se je namreč razširila med ljudstvom in napravila globok vtis.

Kronanje bolgarskega kralja se izvrši še tekoči mesec.

Bosanska vlada za protestante. Hrvaški listi poročajo, da tira bosanska vlada v Svilaju, Brusnici domačine z vladnih posestev ter sedaj, ko so domačini tamnošnje nasade uspešno izvršili, tia nase-ljuje nemške luterance. Upravičeno kličejo

hrvaški listi: »Bosanc je ginuo na kolcu za vjeru i domovinu, a sada ga vlada goni sa grude, dajući tudjincima Bosnu!«

Židovske gimnazije. Ogrski naučni minister grof Appony je te dni izdal dovoljenje da izraelitska verska občina v Pešti otvori svojo konfesionalno gimnazijo. To bo prva javna židovska gimnazija v monarhiji. Svojo privatno konfesionalno gimnazijo pa imajo Židje že dalj časa v Og. Brodu na Moravskem; javne izkušnje polagajo gojenci na nemški gimnaziji v Og. Gradišču.

Prebrisan lopov. Minolo nedeljo je prišel k neki avtomobilni droški, ki je stala na eni glavnih pariških ulic, popolnoma razcapan človek ter izjavil šoferju: »Jaz sem grof d'Albeville in sem sklenil stavo za 50 zlatnikov, da bom v teh raztrganih capah, umazan in neobrit, kakoršnega me vidite pred sabo, si izposloval vstop v najboljši restaurant in da bom tam diniral. Ako mi pomorete, da stavo dobim, vam dam pet zlatnikov.« Šofer je sprejel ponudbo in odpeljal moža v nek znan restaurant na Montmartru. Hotelirju je takoj povedal, za kaj se gre, in nato so »grofa« postregli, kot pravega kneza. Ko pa je prišla bridka ura plačila, je pa »šaljivi grof« povedal, da nima niti belica in da je bil šele tisto jutro izpuščen iz ječe. Kosilo pa da mu je izvrstno dišalo. Bil je to znan tat, ki je bil že neštetokrat kaznovan.

Sladkosnednost Angležev. Priprostopost angleške kuhinje, ki se jo rado slavi, v resnici malo drugače izgleda — vsaj v današnjih časih. Seveda priprosti stanovi tudi danes še priprosto žive, ker drugače ne morejo; a bogatini plačujejo za svojo sladkosnednost naravnost nesmiselno visoke svote. Medtem ko navadni meščan dobi za 20 h funt jagod, pa plača prešerni sladkosnedež v velikem hotelu 5 do 6 kron za eno samo jagodo. Seveda so to le najlepši, izbrani komadi najfinejših vrst. V navadnih razmerah se dobi v Londonu za nekaj novčičev cel funt šparglev, toda gospoda plača časih tudi do 60 kron za en funt. Istotako plača angleški sladkosnedež neredkokrat za eno samo jabolko do 4 krone, in nič manj za en funt krompirja ali medu. V večjih hotelih se za prav priprosto kosilo plača do 100 kron in več — brez pijače. Funt kaviarja stane v hotelu 30 kron. Mala plavut mladega morskega volka stane v hotelu 5 kron. Tudi medvedje meso je na velikih pojedinah v modi. Medvede dobe iz Rusije in pojedjo kot posebno slaščico le tace. Neverjetne svote se plačujejo za neko posebno vrsto malih želv, in za neko vrsto ptičev, ki jih hočejo častivci imeti brez ozira na sezono — gredo dostikrat cela mala premoženja. Medtem pa milijoni stradajo črnega kruha!

Dnevnik s 500 stranmi za dva vinarja. Francoska vlada izdaja tak časopis. Vsak dan je tiskanih 500 strani, vsaka stran ima 4 kolone. List se imenuje »Journal officiel«. Prej je ta list še precej drag bil, dokler se ni zavzel neki socialistični poslanec za brezplačno izdajanje tega lista. Njegov predlog ni bil sprejet, pač pa se je določila cena listu 2 vinarja za številko. Vkljub temu se ta list prav malo prebira, ker nobeden noče takega zavoja papirja vlačiti domov.

V tovarni »Alpha - Separator« v okraju Meidling na Dunaju je izbruhnila stavka. Delavci so demonstrirali proti stavkolomilcem, na kar je nastopila policija, ki je brezobzirno aretirala pet socialističnih poslancev, urednika, reporterja in še nekaj drugih zaupnikov.

25letnica škofa. Banialuški škof Marjan Markovič praznuje 4. maja tega leta 25letnico svojega višjega pastirstva. Star je 69 let in je bil preje frančiškan.

Trnskega slavije. 30. m. m. je jugoslovanska akademija v Zagrebu priredila slovesnost v čast 90. rojstnega dne hrvatskega književnika Ivana viteza pl. Trnski. Obenem se je proslavilo 70letnico njegovega književnega delovanja. Trnski je bil vrstnik Gaja in je s svojimi navdušenimi rodoljubnimi poezijami veliko pripomogel k probuji Hrvatov. Jubilar je bil pri slavlju osebno navzoč.

Zanimivo je, da so z revolucijskimi leti in desorganizacijo v ruski družbi v tesni zvezi dušne bolezni. Tako n. pr. znori zdaj — kakor poroča »Köln. Ztg.« — v Peterburgu vsak teden 40 oseb. Seveda so vzroki najraznovrstnejši, opazuje se pa da je število dušno bolnih v Rusiji silno poskočilo vzporedno z notranjimi zmedami in nemiri.

Reformo kazenskega zakonika je predložila nemška vlada parlamentu. Znižale se bodo kazni za tatvino, zvišale pa za razžaljenje časti zlasti potom tiska in pa za trpinčenje otrok ter živali. Poslanci soglasno zahtevajo poostrenje kazni za trpinčenje otrok od strani staršev, varuhov in poslov, čemur bo vlada tudi ugodila.

Novorojenčka v cestnem kanalu so našli na Maksimirski cesti v Zagrebu. Policija poizveduje po materi.

Umor in samoumor. V Nikolinu je ubila s sekiro 18letna dekla Matanick bogatega 80letnega užitarja Possegerja.

Deklico so zalotili pri krvavem činu, vsled česar si je prerezala z britvijo vrat.

Princ pustolovec. Najboljšo varšavsko družbo je opeharil za vsoto nad milijon rubljev kavkaški knez Zaretelli, ki se je predstavljal za perzijskega princa Halimurso, šahovega sorodnika.

Zaradi protivjoške agitacije so zaprli v Pragi češkega radikalca Lubana.

Urad za obupance je ustanovilo mesto Zeneva. Urad je odprt vsak četrtek od 6. do 7. zvečer in daje brezplačna pojasnila obupanim ljudem, ki se tje zatečejo. Urad vodi nek versko »neodvisen« psihater. Vprašanje je sedaj samo to, če bo ljudi ravno ob četrtkih od 6.—7. zvečer napadal obup?

Žrtev lahkomišelnosti. V bližini Pittsburga v Ameriki so našli na železniški progi mrtvo truplo mladega dekleta v poročni obleki. Truplo je bilo privezano na tračnice. Morilci so truplo gotovo nesli na progo zato, da bi je vlaki popolnoma razmesarili in bi ne bilo mogoče dognati, čegavo je bilo. To pa se jim ni sponeslo, kajti truplo so spoznali za 18letno Italijanko Suppino. Deklica je par dni prej razodela neki prijateljici, da se je tajno zaročila, in da jo namerava njen ženin odpeljati. Policija sumi, da je dotični možki izvršil umor.

Srečen igralec. Humley Walker, industrijalec iz Lancashira, je priigral v Monte Carlu na ruletu v dveh urah 300 tisoč frankov. Banka ni imela več denar a ter je morala igro ustaviti, da si je nabavila nove zaloge. Prejšnji dan pa je bil dobil 150.000 frankov. Walker pravi, da že 15 let igra v Monte Carlu, a da je zdaj prvikrat dobil pri igri. Anglež je mirne duše z dobljenimi 450.000 frankov zapustil Monte Carlo.

Agrarna politika in kmetijska kultura.

(Poročal poslanec Povše na socialnem kurzu »S. K. S. Z.«)

Agrarna politika zavzema važno mesto v narodnem gospodarstvu: V naših slovenskih pokrajinah se še nad 70 odstotkov prebivalstva bavi s poljedelstvom. Kmečki stan pa bije že hud boj za svoj obstanek, ker do najnovejšega časa je javna uprava malo storila za povzdigo poljedelstva. Zadnji čas pa so prijatelji kmetov začeli v javnih zastopih in tudi na polju gospodarske organizacije resno delo v proslah kmetijstva.

Najprvo je treba napraviti primeren načrt za kmetijsko kulturo, za izboljševanje zemljišč itd. Potem šele moremo zahtevati od dežele in države, da z zakoni, podporami in strokovnim podukom izboljšamo zemljišča. In ravno pri nas so potrebne melioracije. Potoki, hudourniki in reke opustošajo zemljišča, uničujejo setve in pridelke, povzročujejo, da so zemljišča močvirna, da travniki dajejo le slabo kisljeno seno. Sava, Bistrica, Krka, Vipavščica in druge vodé povzročajo ogromno škodo na poljih in travnikih. Nobena teh rek ni še uravnana. Uravnava Save je pričeta, pa se mora nadaljevati. Uravnava je na Kranjskem edinole Mirna. Dela za uravnavo kamniške Bistrice so gotova, istotako priprave za uravnavo vipavskih voda. Mnogo škode dela tudi Krka, katera se bode morala uravnati v svojem spodnjem teku. Je pa še mnogo drugih manjših potokov, ki se morajo uravnati. V tem oziru se je pri nas jako malo storilo, čaka nas še ogromno delo. V mnogih krajih bi se moglo z malimi stroški mnogo doseči. Tako bi marsikje drenaža zboljšala premekra zemljišča. Sploh je drenaža mnogo bolj priporočljiva, nego odprti jarki. Omeniti se mora velikansko delo, s katerim se bode osušilo ljubljansko barje. Reš, da bodo stroški veliki, toda zboljšalo se bode nad 30.000 orolov zemlje. To delo pa bode imelo trajen vspeh, ako se bodo uravnali tudi dotoki v ljubljansko nižavo.

Ravnatoka pa so potrebna namakanja suhih zemljišč. Navadno pri nas tudi v tem oziru ljudje premalo storé. Razne vode imajo osobito v jeseni mnogo redilnih snovi v sebi, s katerimi bi se pomnožila košnja. Znani kmetijski strokovnjak je rekel na dunajskem kongresu: »V nobeni državi ni toliko dela za kulturne tehnike, kakor v Avstriji.« To velja pa osobito za naše pokrajine. Snovati bode treba vodne kulturne zadruge, ki bodo dobivale potrebni kredit za izboljševalna dela. Sicer pa morejo vsa večja kulturna dela izvršiti in vzdrževati zadruge.

Dalje imamo v deželi mnogo zane-marjenih, opustošenih pašnikov in planin. Vlada je pričela večjo pozornost obračati na izboljšanje planin. Skrbeti pa moramo, da se izboljšajo tudi razsežni pašniki. Tu di primerno pogozdovanje goličav je nujno potrebno. Treba pa bode zastareli gozdni zakon primerno preurediti. Ko tako ustvarimo predpogoje za intenzivno poljedelstvo, potem bomo mogli izboljšati še živinorejo, povzdigniti mlekarstvo in sirsarstvo.

Prenarediti se mora lovski zakon in razni drugi v prid deželne kulture. Izboljšati se morajo hlevi itd. Vsa ta dela pa so mogoča le s podporami. Torej: Agrarna politika velja kot najvažnejša naloga države in dežele za razvoj poljedelstva in obstanek kmečkega stanu. Prenarediti se morajo živinorejski, lovski, gozdni in vodni zakon. V deželi se mora ustanoviti poseben hidrotehniški urad za melioracijska dela. Snujejo naj se tudi razne zadruge za kulturna dela, katere naj izdatnejše podpirata dežela in država. Ustanovi naj se deželna banka za kmečki zemljiški kredit. Kmetijski pouk naj se vpelje v strokovnih šolah in zimskih tečajih. Država naj skrbi za razbremenitev kmečkih posestev. Delu na rodni zemlji naj se zagotovi pošten dohodek. Marljivo kmečko prebivalstvo za-služi dobrega kruha.

HRVAŠKA.

+ **Don Juraj Biankini** je nasproti dopisniku »Agramer Tagblatt« izjavil, da je hrvaško-laški jezikovni sporazum za Dalmacijo treba pozdraviti, le brezpomembni hujskači na obeh straneh, da so proti njemu. Jugoslovanski poslanci žele, da bi se tudi v Istri in v Trstu med Slovenci in Lahih dosegl jezikovni sporazum. Združitev Dalmacije in Bosne s Hrvaško da je le vprašanje časa. Ogrski kaos se bo dal rešiti le z uredbo splošne in enake volivne pravice. Reška resolucija, na podlagi katere so Hrvati hoteli z Mažari doseči sporazum, je danes za vedno pokopana. Pripravlja se federalizem, nekaj časa se bo seveda še »fortvirštalalo«.

+ **Sv. Oče Pij X.** je sprejel hrvaške romarje. Dejal jim je, da odnekad ljubi in blagoslovlja Hrvate, ki so zvesti sinovi Cerkve ter podaniki cesarja Franca Jožefa I. Pevcem se je sv. Oče zahvalil s h r v a - š k i m: »Hvala lepa!« Romarji so se že vsi povrnili na Hrvaško.

»Matica Slovenska« razpošilja te dni slovenskim umetnikom, strokovnjakom v zgodovini in zgodovinarjem sploh nastopni poziv: »Matica Slovenska« bi hotela izdati »Zgodovino umetnosti v slovenskih deželah« oziroma »Zgodovino slov. umetnosti« in »Kola jugoslovanskih umetnikov« (reprodukcije), kakor ga je zadnja leta izdajala »Matica Hrvatska«. Da se mi ta misel uresniči, skličem v kratkem enketo. Na tej enketi bi se razpravljalo n. pr. o sledečih točkah: 1. Kje bi bilo najti umetnine starejših del. 2. Kaj in kje se je že pisalo o naši umetnosti? 3. Kako bi se bilo lotiti še preostalega umetniško-zgodovinskega dela? 4. »Kolo jugoslovanskih umetnikov«. Prosim Vas uljudno, da bi mi blagovoliili sporočiti, o kateri navedenih točk bi mogli prevzeti referat za enketo; vsekakor pa mi vsaj pismeno priobčite svoje mnenje. Ljubljana, aprila 1909. Dr. Fr. Ilešič, predsednik »Matice Slovenske.« Mnogim, ki se zanimajo za stvar, »Matica« ni mogla doznati za naslov. Njim velja tole javno vabilo.

Telefonska in brzojavna poročila.

VSA MALA AZIJA V UPORU!
Carigrad, 3. maja. Vsa Mala Azija se je uprla. Arabci v Yemenu se vnovič puntajo. Ako vlada energično ne poseže vmes, jo čakajo težki dnovi. Upor so zanetili staroturki.

Carigrad, 3. maja. Danes so izpraznili zadnji dve vojašnici, v katerih so bili nastanjeni najtrdovratnejši staroturški vojaki. Mladoturški vojaki so jih razorožili. Veliko staroturških vojakov je skritih po hišah. Listi pišejo, da se izdeluje po zasebnih hišah veliko bomb.

Carigrad, 3. maja. Potrjuje se, da je Abd ul Hamid nameraval povzročiti po Kurdihih velika klanja, da bi bili Rusija in Anglija izkrcali v Carigradu vojske in sultana rešili. Mladoturki so pa zato izvedeli po drugih velesilah in hitro Carigrad zasedli, prej, nego so nameravali.

PRVE SMRTNE OBSODBE V CARIGRADU.

Carigrad, 3. maja. Danes so se tu izvršile prve smrtne obsodbe, in sicer so obesili 43 upornih staroturških vojakov, med njimi enega majorja. Krvniki so bili cigani. Vsi obsojenci so bili pogumni. Na prsa so jim obesili tablo z naznačbo vojne paraagrafa. Eksekucije so se izvršile tajno. Zdj se zbirajo velike gručice okoli obešencev. Opaziti je neko razburjenje.

ŠTRAJKOVSKO GIBANJE V PARIZU.

Pariz, 3. maja. Vlada je odpustila 8 uradnikov brzojavne centrale. Vsled tega vlada velikansko razburjenje. Neznanci so prerezali telefonske žice, tako da je zdaj 300 abonentov v Parizu brez zveze. Uradniki se rotijo, da niso tega oni povzročili.

NEGOTOVOST V TURČIJI.

Carigrad, 3. maja. Tu se splošno kritikuje taktika mladoturkov, ker ne marajo vstopiti v ministrski kabinet, ampak so ponudili vlado bivšim ministrom in uradnikom brez barve. Predsednik zbornice Ahmed Riza-bey je odstopil, ker ne od-

obrava te taktike, ampak hoče, da se se-stavi pravo parlamentarno ministrstvo, ne pa da poleg odgovorne vlade vlada postranska neodgovorna strahovlada. Včeraj so odšli iz Carigrada makedonski prostovoljci, katere so dolžili, da so v Carigradu počenjali grozovitosti. Preiskava dokazuje, da je bila staroturška zarota zelo na široko izvedena. Kmalu obesijo prvega evnuha Nadir-ago, ki je povzročitelj reakcionarne revolte. Obesili bodo še drugih 30 voditeljev.

Carigrad, 3. maja. Odločilni krogi zanikujejo, da mislijo sultana Abd ul Hamida prepeljati v Monastir, ker ima ondi med Albanci preveč prijateljev.

TURŠKA VLADA BO DEMISIONIRALA.

Carigrad, 3. maja. Turška vlada namerava demisionirati, ker nima večine za seboj.

SULTANOVA POSESTVA.

Carigrad, 3. maja. Sultan Mohamed V. je odredil, da se Abd ul Hamidova posestva imajo konfiscirati.

TURŠKA ZBORNICA O KLANJIH V MALI AZIJI.

Carigrad, 3. maja. V zbornici se je vršila debata o armenskih klanjih v Adani. Armenski poslanci so zahtevali, da se stavi bivšega valija pod obtožbo. Državni podtajnik je trdil, da so provocirali Armenec Zorab je očital prejšnji vladi, da je sama povzročila nemire po agentih Abd ul Hamidovih. Zbornica je sklenila dovoliti 20.000 turških lir za žrtve masakrov in poslati pred Adano in Aleppo eno bojno ladjo.

KRITIČEN POLOŽAJ V NEMČIJI.

Berolin, 3. maja. Ker se stranke glede novih davkov ne morejo sporazumeti, se jzdi, da je razpuščenje državnega zbora neizogibno.

RUSI GOSPODARIJO V TEBRISU.

Peterburg, 3. maja. Ruski vojaki so zasedli Tebris. Pričakuje se baže, da bodo vevlasti proti temu protestirale.

Izvid g. prof. Glaxa,
c. kr. vlad. svetn. zdravilšk. zdravnika
v Opatiji.

G. Serravallo

v Trstu.

Rad Vam potrdim, da »Serravallovo« kina vino z železom« pogosto priporočam ob slabostnostih in sem s tem zlasti pri prav starih ljudeh dosegel zvišanje slasti in okrepitev.

V Opatiji, 3. oktobra 1905.
M 292 (12) Prof. Glax.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta 3. maja.

Pšenica za maj	13.96
Pšenica za oktober I. 1909.	11.87
Rž za april I. 1909.	9.37
Oves za april	7.58
Koruzna za maj I. 1909.	7.66

Efektiv 5 ceneje.

Metereologično poročilo.

Ština n. morjem 306.2 m sred. zračni tlak 736.0 mm

Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Podoba v 10 m
1 9. zveč.	734.9	8.3	sl. vzh.	pol obl.	
2 7. zjutr.	33.7	7.2	sl. jvzh.	oblačno	0.0
2. pop.	34.2	5.8	sl. sszh.	dež	
3 9. zveč.	35.2	4.2	sr. jvzh.	oblačno	
3 7. zjutr.	36.2	5.5			7.7
3 2. pop.	37.2	9.3	sl. svzh.		

Srednja predvčerašnja temp. 8.2°, norm. 12.1°.
Srednja včerašnja temp. 5.7°, norm. 12.3°.

UYDROVA FRANCOVKA
IN KREMČKA
GORČICA 1/4 kg 80 VIN
Uydova
tovarna hranil
Praga VII.

Zahvala.

Prostovoljno gasilno društvo v Škofji Loki, se tem potom najtopleje zahvaljuje slokrajnej hranilnici in posojilnici istotam za velikodušen dar 100 K ob priliki občnega zbora.

Prostovoljno gasilno društvo Škofja Loka
And. Oblak Iv. Debelak

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

Wallace-Podravski, Ben-Hur. Roman iz časov Kristusovih. Vez. K 4-50.

Ljudska knjižica:

1. zvezek: Znamenje štirih. Londonska povest. K -60.
2. zvezek: Dostál, Darovana. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. K -60.
3. zvezek: Sienkiewicz, Jernač Zmagovac. Povest. — Ahtleitner, med plazovi. K -60.
4. zvezek: Detela dr., Malo življenje. Povest. K 1-1, vez. v platno K 1-60.
5. zvezek: Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest iz leta 1573. K 1.60, v platno vez. K 2-60.
6. zvezek: Finžgar, Gozdarjev sin. Povest. K -20.
7. zvezek: Detela dr., Prihajač. Povest. K -90, vez. v platno K 1-70.
8. zvezek: Pasjeglavci. Zgodovinska povest iz Kristusove legende. K 2-20, vezana v platno K 3-20.

Spillmanove povesti:

1. zvezek: Ljubite svoje sovražnike! Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. II. natis. K -40, karton K -60.
2. zvezek: Maron, krščanski deček iz Libanona. Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzih. K -40, karton K -60.
3. zvezek: Marijina otroka. Povest iz kavaskih gor. K -40, karton K -60.
4. zvezek: Praški Judek. Povest. II. natis. K -40, karton K -60.
5. zvezek: Ujetnik morskega roparja. Povest. K -40, karton K -60.
6. zvezek: Arumugam, sin indijskega kneza. Povest. K -40, karton K -60.
7. zvezek: Sultanovi sužnji. Carigradska povest. K -60, karton K -80.
8. zvezek: Tri indijanske povesti. K -60, karton K -80.
9. zvezek: Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz japonskih misijonov. K -60, karton K -90.
10. zvezek: Zvesti sin. Povest za vlado Akbarja Velikega. K -40, karton K -60.
11. zvezek: Rdeča in bela vrtnica. K -40, karton K 60.
12. zvezek: Korejska brata. Črtica iz misijonov v Koreji. K -60, karton K -80.
13. zvezek: Boj in zmaga. Povest iz Anama. K -60, karton K -80.
14. zvezek: Prisega huronskega glavarja. Povest iz starejših misijonskih zgodovine kanadske. K -60, karton K -80.
15. zvezek: Angel sužnjev. Brazilski povest. K -40, karton K -60.
16. zvezek: Zlatokopi. Povest iz misijonskega potovanja po Alaski. K -60, kart. K -80.
17. zvezek: Prvič med Indijanci ali vožnja v Nikaraguo. K -60, karton K -80.

Jurčičevi zbrani spisi:

1. zvezek: Deseti brat. Roman.
 2. zvezek: I. Jurij Kozjak, slovenski janičar. Povest iz 15. stoletja domače zgodovine. II. Spomini na deda. Pravljice in povesti iz slovenskega naroda. III. Jesensko noč med slovenskimi polharji. Črtice iz življenja našega naroda. — IV. Spomini starega Slovenca ali črtice iz mojega življenja.
 3. zvezek: I. Domen. Povest. — II. Jurij Kobila. Izvirna povest iz časov lutrovske reformacije. — III. Dva prijatelja. — IV. Vrbna Smukova ženitev. Humoristična povest iz narodnega življenja. — V. Golida. Povest po resnični dogodbi. — IV. Kozlovska sodba v Višnji Gori. Lepa povest iz stare zgodovine.
 4. zvezek: I. Tihotapec. Povest iz domačega življenja kranjskih Slovencev. — II. Grad Rojnice. Povest za slovensko ljudstvo. — III. Klosterski žolnir. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična povest.
 5. zvezek: I. Hči mestnega sodnika. Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemški valpet. Povest. — III. Sin kmetijskega cesarja. Povest iz 16. stoletja. — IV. Lipe. Povest. — V. Pipa tobaka. Povest. — VI. V vojni krajini. Povest.
 6. zvezek: I. sosedov sin. — II. Moč in pravica. — III. Telčja pečenka. Obraz iz našega mestnega življenja. — IV. Bojnim se te. Zgodovinska povest. — V. Pona-rejeni bankovci. Povest iz domačega življenja. — VI. Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ker je krompir kradel. — VII. Črta iz življenja političnega agitatorja.
 9. zvezek: I. Doktor Zober. Izviren roman. — II. Med dvema stoloma. Izviren roman.
 10. zvezek: I. Rokovnjati. Zgodovinski roman. — II. Moj prijatelj Jamralc. — III. Sest parov idobas. — IV. Po tobaku smrdiš. V. Ženitev iz nevoščljivosti.
 11. zvezek: I. Tugomer. Tragedija. — II. Berite Novice! Vesela igra. — III. Veronika Deseniška. Tragedija. — IV. Pripovedne pesmi.
- Cena: broš. a K 1-20, eleg. vez. a K 2-20.

Andrejčkovega Jožeta spisi:

1. zvezek: Črtice iz življenja na kmetih. 30 v.
2. zvezek: Matevž Klander. — Spiritus familiaris. — Zgodovina motniškega polža. — Gregel Košenila. 30 v.
3. zvezek: Amerika, ali povsod dobro — doma najbolje. 30 v.
4. zvezek: Popotni listi. — Cesar Jožef v Krašnji. — Nočni sprehod. — Popotniki v arabski puščavi. — Spomin na Dubrovnik. — Dambarski zvon. 50 v.
5. zvezek: Zalost in veselje. 30 v.
6. zvezek: Nekaj iz ruske zgodovine. — Vojniška republika zaporoških kozakov. 30 v.

7. zvezek: Božja kazen. — Plavec na Savini. — Čudovita zmaga. 30 v.

8. zvezek: Emanek, lovčev sin. — Berač. 30 v.

Gregorčič, Poezije. I. K 2-1, vez. K 3-1.

— Isto, II. K 2-1, vez. K 3-20.

— Isto, III. K 2-1, vez. K 4-1.

— Isto, IV. K 2-70, vez. K 3-20.

Kocijančič-Svave, Podučne povesti. 60 v.

— 26 povesti za mlade ljudi. V bolhoritični tiskano. 40 v.

Kočevar, Minarjev Janez. Slovenski junak ali uplemenitba Teharčanov. Povest. 60 v.

Cigler, Sreča v nesreči. Povest, vez. K 7-6.

— Detelja ali življenje treh kranjskih bratov francoskih vojakov. K -60.

— Kortonica, koroška deklica. Povest, K -60.

Kržič, Angelček, otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. Tečaj II. — XII. a K -80.

— Tečaj XIII. — XV. a K 1-1.

— Vrtec. Časopis s podobami za slovensko mladino. Letniki 1895 do 1899 in 1901 do 1905 a K 3-1.

— Letnik 1906 in 1907 a K 3-50.

— Zgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva. I. — III. del a 60 v., kart. 80 v.

— Nedolžnim srcem. Pesmi s slikami, vez. K 1-45, kart. K 1-20.

— Sveta Germana, izgled krščanske potrpežljivosti, 20 vinarjev.

Šmid Kristof, Roza Jelodvorska. Lepa povest za mladino. S 6 podobami, vez. 2 K.

— Mladi samotar. Povest, 30 v., kart. 50 v.

— Timotej in Filemon. Povest krščanskih dvojčkov, 40 v., kart. 60 v.

— Nedolžnost, preganjana in povelšana. Povest. 60 v.

— Evstahij. Povest. 40 v., kart. 60 v.

— Genovefa. Povest iz starih časov. 40 v., kart. 60 v.

— Genovefa. Povest. (Silvester) 40 v.

— Dve povesti: Golobček, Kanarček. 30 v., kart. 50 v.

— 100 majhnih pripovedek za mladino. vezana 80 v.

— Cvetina Borogradska. Povest. 80 v.

Tomšič, Vrtec. Časopis s podobami za slovensko mladino. Letniki 1888—1893, kart. a K 3-1.

Zakrajšek, Oglednica ali hudobija in nedolžnost. Povest. 60 v., kart. 80 v.

Malavasič F., Oče naš. Povest za mladino in ljudstvo. K 1-70.

Mati božja dobrega sveta ali bratovska ljubezen. Povest iz časov turških bojev koncem XVI. stoletja. 80 v.

Slovenski A. B. C. v koloriranih podobah s pesmicami. Priporočljiva knjiga otrokom v zabavo in začetni nauk v branju. 80 v., trdo vez. K 1-20.

Leposlovna knjižnica:

1. zvezek: Bourget. Razporoka. Roman. K2-1, vez. K 3-1.
2. zvezek: Turgenev, Stejni kralj Lear. Povest. — Stepnjak, Hiša ob Volgi. K 1-20, vez. K 2-20.
3. zvezek: Prus (Alex. Glowacki), Straža. Povest. K 2-40, vez. K 3-40.
4. zvezek: Ponižani in razžaljeni. Roman. Broširano K 3-1, vez. K 4-20.
5. zvezek: Sevcenko-Abram. Kobzar. Izbrane lirčne in pripovedne pesmi z zgodovinskim uvodom Ukrajine in pesnikovim življenjepisom. Broš. K 2-40, vez. K 3-60.
6. zvezek: Cuampol-Levstik, Mož Simone. Broš. K 1-90, vez. K 3-1.
7. zvezek: Sevcenko-Abram, Kobzar II. del Hajdamaki. Poem z zgodovinskim uvodom o Hajdamasčini. Broš. K 1-50.
6. in 7. zvezek skupno broš. K 3-40, vez. K 4-50.
- Sienkiewicz, Potop. Zgodovinski roman. I. in II. del. Broš. K 6-40, vez. K 9-20.
- Križarji. Zgodovinski roman v štirih delih. Broš. K 5-20, vez. K 7-30.
- Z ognjem in mečem. Historičen roman, 4 deli. Broš. K 4-50, vez. K 6-50.
- Rodbina Polaneških. Roman, 3 zvezki. Broš. K 10-1, vez. v 2 v. K 12-60.
- Mali vitez, Pan Volodijevski. Zgodovinski roman, 3 zvezki. Broš. K 7-1, vez. K 8-40.
- Medved, Poezije, I. del. Broš. K 3-80, vezano K 5-1.
- II. del. Broš. K 4-1, elegant. vez. K 5-40.
- Sardenko Silvin, Roma. Poezije. Broš. K 2-1, elegantno vez. K 3-20.
- V mladem jutru. Poezije. Broš. K 1-50, vez. K 2-20.
- Prešerna Franceta, Poezije. Uredil L. Pintar. Broš. K 1-1, vez. K 1-40.
- Prešeren, Poezije. Priredil prof. Luka Pintar, ilustrirana izdaja. Broš. K 5-1, v platno vez. K 6-40, v eleg. usnju K 9-1.

Gospodarske, gospodinske, zdravniške, in druge poučne knjige:

- Stoletna pratika dvajsetega stoletja, 1901 do 2000. Spisal dr. Pečjak. K 1-30.
- Slovenska kuharica ali navod okusno kuhati navadna in imenitna jedila. Spisala Pleiweis. Broš. K 3, v platno vez. K 3-60.
- Domači zdravnik, po naukih in izkušnjah župnika Kneippa. Za vsakdanje potrebe sestavil V. Podgorc. K 1-20.
- Zbirka domačih zdravil kakor jih rabi slovenski narod, S poljudnim opisom človeškega telesa. K 1-1.
- Kubična knjiga za trgovce z lesom. Obsega rezan, tesan in okrogel les vse debelosti, računani na čevlje in metre, vez. K 3-1.
- Preračunane cene in teže iz dunajskih funtov v kile. (Knjižica ima nemški naslov, pa jo lahko rabi tudi slovensko ljudstvo), vez. 80 vin.
- Živnozdravništvo ali nauk o spoznanju in ozdravljanju vnanjih in notranjih bolezni. Spisal dr. Strupi. K 3-90.
- Domači živnozdravnik. Za potrebe kmetijskega stanu. Spisal Dular. K 1-60.

Nauk, kako zdrava in bolna kopita podkovati in kopitne bolezni ozdravljati. Spisal Bleiweis. K 1-60.

Nauk, kako pomagati živini ob porodu, ravnanje staro in mlado živino in ozdravljati porodne bolezni. Spisal Bleiweis. K 1-1.

Kmetom v pomoč. Narodno-gospodarska razprava. Spisal Belec. 40 vin.

Živiloreja in mlekarstvo. Navodilo za družnikom slovenskih mlekar. Spisal Pevc. K 1-1.

Laški, nemški in slovenski pogovori s kratko slovnico slovenskega jezika. K 2-1.

Hitro laški. Najhitrejši način priučiti se laškemu razgovorjanju. 60 vin.

Ročni slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar s kratko slovnico slovenskega in nemškega jezika. K 1-20.

Hitro nemški. Najhitrejši način se priučiti nemškemu razgovorjanju. 60 vin.

Nemško slovenski slovar. Sestavil Kramaršič. K 2-20.

Slovensko-nemški slovar. Sestavil Kramaršič. K 2-20.

Angleščina, iste se brez učitelja v sloveskem jeziku naučiti. K 1-1.

Ročni slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar. K 1-20.

Pravila dostojnosti. Kazipot na polju olike in uljudnosti. 40 vin.

Navodilo za spisovanje raznih pisem in opravičnih listov. Z mnogimi vzorci. K 1-60.

Venček čestit za godove, novo leto, in druge prilike v vezani besedi. 40 vin.

Obrednik za cerkvenike ali natančen pouk za cerkvene služabnike. Sestavil Voh. K 1-1.

Obrednik za organiste. Sestavil Straki. K 1-50.

Kristusovo življenje in smrt v premisljevanjih in molitvah. Spisal Kocijančič. Dva zvezka. Broš. K 8-1, vez. K 11-1.

Življenje svetnic in svetnikov božjih, za celo leto, dva zvezka. Broš. K 11-1, vezano K 14-80.

Križana usmiljenost ali življenje sv. Elizabete. K 1-20.

Pouk krščanskim starišem, po nemški knjigi obdelal Bleiweis. 50 vin.

Pouk zaročencem in zakonskim, Sestavil Zabukovec. K 1-40.

Volčič, Zakon o dovoljenju poti za silo. 40 v.

— Predpisi o železnizh in rudniških knjigah. 80 v.

— Predpisi o konverziji vknjiženih terjatev. 80 v.

— Predpisi o razdelbi in uredbi ter o založbi zemljišč. K 2-1.

— Predpisi zoper okvaro poljsčine za Kranjsko, Koroško, Goriško, Istro, Trst in Štajersko. 80 v.

— Vzglede predlogov, sklepov in vpisov za zemljiško knjigo; dotična kolkovina in vpisnina. K 1-1.

— Kolkovina in vpisnina pri zemljiški knjigi. 60 v.

Pfeifer, Ročna izdaja zakonov in ukazov za Kranjsko:

1. zvezek, 5. natis, 1904. Občinski zakon za Kranjsko. Prilino izterjevanje javnopravnih terjatev deželnih, okrajnih ali skladnih zalogov. — Občinske takse. — Davek od psov. — Novele h kazenskemu zakonu. — Cena broširano K 1-20.

2. zvezek, 3. pomnoženi natis, 1899. Zakoni o deželni kulturi in o lovu. Obramba poljsčine. Varstvo ptictev za poljedelstvo koristnih. Varstvo zemljiških pridelkov proti škodi po gosencih, hroščih in drugih škodljivih mrčesih. Zatriranje predence in drugega pleveva. Zaznamovanje čuvalnih organov v varstvo deželne kulture. Postava za vinograde. Lovstvo in tatinski lov. Zvrševanje lovskve pravice. Lovske karte. Povračilo škod storjenih po lovu in divjačini. Prepovedani lovski čas. Lovska služba. Uradno stanje čuvalnih organov v varstvo posamičnih oddelkov zemljedelstva. Premije za roparsko zverino. Vrhovno upravno oblastveno področje v rečeh tikačjih se lova, poljske policije, ribištva in oškodnine po divjačini in lovu. — Cena broširano K 2-1.

3. zvezek, 3. pomnoženi natis, 1906. Zakon o cerkvenih stavbah. Odprava farnih ubožnih naprav. Javno oskrbovanje ubožcev po občinah. Uravnava domovinskih razmer. Red o požarni policiji in o gasilnih stražah. — Cena broširano K 1-80.

4. zvezek, 2. natis, 1906. Deželni red in deželni volilni red za Kranjsko. Nedotakljivost in neodgovornost poslancev. Izguba mandata v kazenskih slučajih. Izguba mandata ob odsotnosti od zborovanja. Dnevščina in potnina deželnih poslancev. Deželno-obdorske predloge v obeh deželnih jezikih. Razglašanje deželnih zakonov in ukazov v deželnem zakoniku v polnovernosti obeh jezikov. Opravični red deželnega zbora. Opravično navodilo deželnemu odboru. Grb in deželne barve vojvodstva Kranjskega. — Cena broširano K 2-1.

5. zvezek, 2. spremenjeni natis, 1905. Uredba zdravstvene službe v občinah na Kranjskem. Službeno navodilo okrožnim zdravnikom. Pristojbina tarifa za zdravstvena opravila in poti okrožnih zdravnikov v javni službi. Razdelitev dežele Kranjske v zdravstvena okrožja. Javnostna pravica občinskih epidemičnih bolnic. Uredba javne zdravstvene službe. — Cena broš. K 2-1.

6. zvezek, 3. pomnoženi natis, 1905. Naprava in vzdrževanje javnih nepravilnih cest in poti. Ravnanje pri volitvi okrajnih cestnih odborov. Naprava in vzdrževanje dovoznih cest k železnicam. Cestni policijski red za javne nepravilne ceste. Vožnja s kolesi po javnih nepravilnih cestah. Cestni policijski red za državne ceste. Barvane luči kolesarjev ob železnicah. Vožnja z avtomobili in motorskimi kolesi. Odvracanje trpinčenja živali. Odprava snega po državnih cestah. Dovoljenje zasilnih poti. Razlastitev v cestne namene. — Cena broširano K 2-20.

7. zvezek, 2. natis, 1903. Ribarski zakon. Ribarsko-policijska izvršitvena določila. Naprava ribarskih okrajev. — Cena broš. K 1-60.

8. zvezek, 1896. Stavbni red za glavno mesto Ljubljansko. — Cena broširano K 1-20.

9. zvezek, 1893. Vodopravna določila državnemu zakonodajstvu pridržana. Raba, napajavanje in odvracanje voda. Uravnava vodne knjige z vodokazi in zbirko pisem. Jezilna mera in kako je postavljati. Pospeševanje zemljedelstva v okrogu vodogradja. Naredbe v neskladljivo odvracanje gorskih voda. Priredba tehničnih projektov za podjetja z podporo iz melioracijskega zaklada. Splošni projekti za podjetja v neskladljivo odvracanje gorskih voda. Melioracijski zaklad. Melioracijska posojila. Naprava, vzdrževanje, raba in opuščenje ribnjakov. — Cena broširano K 2-40.

10. zvezek, 2. natis 1902. Stavbni red za Kranjsko razun glavnega mesta Ljubljanskega. Zakon o stavbah o okrožji podeljenih jamiških polj. — Cena broširano K 1-60.

Trdo vezani zvezki 50 v dražji.

Šmida Kristofa spisi:

1. zvezek: Ljudevit Hrstar. — Golobček. Poslovenil P. Hugolin Sattner. II. natis. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
2. zvezek: Jozafat, kraljevi sin Indije. Poslovenil P. Flor. Hrovat. (Drugi natis). Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
3. zvezek: Prični Janezek in hudobni Mihec. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 80 v, trdo vezan K 1-1.
4. zvezek: Kanarček. Kresnica. Kapelica v gozdu. Poslovenil P. Hugolin Sattner. Mehko vezan 40 v, trdo vezan 60 v.
5. zvezek: Slavček. — Nema deklica. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 40 v, trdo vezan 60 v.
6. zvezek: Ferdinand. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
7. zvezek: Jagnje. — Starček z gore. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70 v, trdo vezan 90 v.
8. zvezek: Pirhi. — Ivan, turški suženj. — Krščanska obitelj (družina). Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
9. zvezek: Hmeljevo cvetje. — Marijina podoba. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
10. zvezek: Ludovik, mladi izseljenec. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
11. zvezek: Najboljša dedščina. — Leseni križ. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 40 v, trdo vezan 60 v.
12. zvezek: Roza Jelodvorska. Izdalo „Katol. tiskovno društvo v Ljubljani“. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
13. zvezek: Sveti večer. Poslovenil Fr. Salezij. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
14. zvezek: Povodenj. — Kartuzijanski samostan. Poslovenil Fr. Salezij. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.
15. zvezek: Pavlina. Poslovenil Fr. Salezij. Mehko vezan 60 v, trdo vezan 80 v.

Zbirka ljudskih iger:

1. snopič: Pravica se je izkazala. Burka v dveh dejanjih. Samo moške vloge. — Zamujeni vlak. Saloigra v petih prizorih. Samo moške vloge. — Lurska pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske vloge. 80 v.
2. snopič: Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške vloge. — Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške vloge. — Zupan sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške vloge. — Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske vloge. 80 v.
3. snopič: Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške vloge. — Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške vloge. — Sv. Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske vloge. 80 v.
4. snopič: Doktor Veseznal in njegov sluga Stipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške vloge. — Vaski skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške vloge. — Novi zvon na Krtini. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške vloge. — Zakleta soha v gostilni »pri zlati goski«. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske vloge. 80 v.
5. in 6. snopič (skupno): Garcia Moreno. Zaloigra v petih dejanjih. Samo moške vloge. — Krčmar pri zvitem rogu. Burka v enem dejanju. Samo moške vloge. — Sv. Cita. Slika iz njenega življenja v treh dejanjih. Samo ženske vloge. — Kukavica — modra tica ali »Boj za doto«. Veseloigra v štirih dejanjih. Samo ženske vloge. — Pri gospodi. Saloigra v dveh dejanjih. Samo ženske vloge. — Čevljar. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške vloge. — Kmet in fotograf. Komičen prizor. — Kovačev študent. Burka. K 1-60.
7. in 8. snopič: Sinovo maščevanje ali Spoustaj očeta. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške vloge. — Za letovišče. Burka enodejanska. — Občinski tepček. Veseloigra v treh dejanjih. — Dve materi. Igrokaz s petjem v štirih dejanjih. Samo ženske vloge. — Nežka z Bleda. Narodna igra v petih dejanjih. — Najdena hči. Igra v treh dejanjih. K 1-60.
9. snopič: Na Betlehemskih poljanah. Božična igra v treh dejanjih. Samo moške vloge. — Kazen ne izostane. Igra v štirih dejanjih. — Očetova kletev. Igra v treh dejanjih. — Časica kave. Veseloigra v enem dejanju. Samo ženske vloge. 80 v. — Rihar. Andrej Hofer, tirolski junak. Ljudska igra za mešane vloge v petih dejanjih s predgovorom in sklepno sliko. 80 v., 10 izvodov K 5-1.

Za križ in svobodo. Igrokaz v petih dejanjih. 50 v. vsaj 5 izv. in več po 35 v.

Ravno dospelo 3000 kom. dežnih plaščev za hribolazce od K 8* — in višje do najfinejše kakovosti.

Ogromna zaloga športnih in modnih oblek, površnikov, posameznih hlač in modnih telovnikov za gospode. — Velika izbira prašnih plaščev za dame. — Cene zmerno nizke!

O. BERNATOVIC

Ljubljana, Mestni trg 5.

VEČNA MOLITEV.

Izšla je pravkar toli zaželenja »Večna molitev« — molitvenik za častivce Sv. Rešnjega Telesa — v čisto novi obliki, namreč s tako povečanim tiskom, da bo pač tudi najkratkovidejši brez pripomočkov mogel odsej knjigo rabiti. Starejši, ki jim peša vid, bodo velike črke brali z lah-koto, mlaščim čestilcem sv. Rešnjega Telesa pa bo tudi molitvenik v tej novi obliki prav, da si bodo ohranili vid zdrav, kar treba še posebno zaradi tega upoštevati, ker se navadno molijo ure molitve zvečer in so cerkve somračne. Vsled velikega tiska je knjiga nekoliko narastla, vendar pa ni debelejša kot prejšnji natis, kajti papir je finejši in oblika še bolj prikupna kakor poprej. Ure molitve so tudi v novem natisu vse, sploh se ni glede na vsebino prav nič izpremenilo, pač pa se je novemu natisu nekaj dodelalo, kar ni imel doslej še noben slovenski molitvenik, namreč trpljenje našega Gospoda, pasjon. Vezava je lepa in trpežna — cena knjigi se vzlic velikanskim stroškom ni veliko zvišala, velja namreč vezana z rdečo obrezo 3 K. Dobile se bodo pozneje tudi fine še vezave; kdaj, to bomo naznanili. Naroči se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani, katera je knjigo založila.

Utrinki, Črtice in potopisi. Spisal Franjo Krašovec. Cena dve kroni. Ta velezanimiva knjiga, ki bo izpolnila vrzel v naši, doslej precej borni potopisni književnosti, se nam predločuje z efektno naslovno sliko tržaškega umetnika Gerbiča. Noč je, zvezde se utrinjajo, potnik stopa po brdinah. Takoj prva črta »Prvi majnik« nam predločuje veletragično sliko današnjih socialnih razmer. Pisatelj plastično opisuje demagoško vplivanje socialne demokracije na maso. — V sliki »Ljubezen do domovine« pisatelj razmotriva, kako služiti sveti stvari domovine. — Na višku humoristike stoječa črtica »Inserat« obravnava prav kočljivo točko današnjega socialnega življenja takozvane »Ženitne ponudbe«. Dasi-ravno tako kočljiv predmet, si pisatelj tudi tu drži stroge moralnosti. — Tem črti-cam sledi potopisi: »Pomladanski izprehodi po Italiji« so remek delo v naši potopisni literaturi. Z mojstrskim peresom razpravlja pisatelj o »pa-dovanskem doktorju«, z nedosegljivo pla-stiko in duhovito dovipnostjo nas spro-vaja doli pod azurno nebo napolitansko. — Istotako zanimiv je potopis: »Čehi na slovanskem jugu«. — Vse po-topisne črtice pa nadkrijujejo »Utisi iz Italije«. To je potopis velikega sloga, ki nam predstavlja vso Italijo od črno-žolnih mejnikov pa tja do vznosja bruha-jočega Vezuva v kulturnem, družabnem in političnem ogledu. — Knjiga obsega 180 strani ter se dobiva v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Ustna voda „Euodin“

Specialiteta za kadilce.

3265 Glavna zaloga: (11)
Lekarna Ub. pl. Trnkoczy v Ljubljani.

CITRARJI,

ki obsežne pisarnice, ki se brezplačno daje, še dosledaj niso na-ročili, jo določeno samo še do konca maja 1909. Naj se torej pohurijo z naročbo, kateri se ima pridati poštna znamka za 25 vinarjev za frankirano odposiljatev te pisarnice. Specialna zaloga za učila in muzikalije za citre: J. Sorg, Dunaj, XII 4, Rosenhügelstrasse 38. 1242 (1-1)

Najčistejši Natron-vrelec
glavna razpošiljatelj:
851 10-1 DUNAJI.

S. Ungar jr. Jasomirgottstr. 4.

Suveren olajšev. sredstvo proti vodni kislini, trigauju, diabetes, želodčnemu in črevesnemu ka-laru, gorčici itd. Dobiva se po vseh lekarnah in trgovinah min. voda.

Podružnice

Spljet, Celovec

- In Trst -

- Delniška glavica
K 3.000.000.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

PRODAJALKA

se išče v slaščičarni KIRBISCH,

1191 Gledališka stolba 3. 3-1

3 mizarske pomočnike

sprejme takoj za trajno delo And. Čufer,
1203 Jesenice, Gorenjsko. 2-1

Zastonj

torej brezplačno dobi vsak človek
v lekarni Trnkoczy z rade
rotevža, lepo tiskano deset zapo-
vedi za zdravje tudi po pošti se brez-
plačno razpošiljaajo. 3257 52

Lovci pozor!

Dne 5. maja 1909 se vrši ob
pol 11. uri dop. v Vel. Laščah
javna dražba lova občine Rob.

Lovišče spada k eno najboljšim naših lovov
na Kranjskem, je zelo obširno in bogato
divjačino, kakor srn, zajcev, lisic, vider itd.
Natančna pojasnila pri županstvu občine Rob.

Županstvo občine Rob,
dne 28. aprila 1909.

Župan: Miha Jakše.

Lepo moderno stanovanje

s tremi prostornimi sobami, kuhinjo, sobo za slu-
žkinjo itd., z vsemi pritliklinami in vrtom je oddati
s 1. avgustom ali tudi takoj v II. nadstr. pove-
hiše na Resljevi cesti št. 26. Več se poizve pri
kamnoseku Tomanu. 1224 3-1

Kuharica

dobro izurjena, poštena in pridna, se
išče na deželo k neki gospici v Vilo.
Ponudbe na upravo „Slovenca“. 1206 5-1

ŠIVILJE

se sprejmejo za novo podjetje. Lahko delo,
dober zaslužek. Zglasiti se je osebno na
Privozu št. 5 v Ljubljani. 1225 3-1

APNO

se dobi

vedno v

Podmolniku; naročila sprejme FRANCE
LIPAH v Dobrunji št. 67 pri Ljubljani.
1233 3-1

Gospodična z lepo pisavo, dobra
račun. ki zna dobrošivati,
želi dobiti prim. službe v
kaki pisarni, prodajalni ali pa kot pomoč gospodinjji pri
kaki boljši rodbini. Naslov pri upravi lista. 1241 2-1

Še nekaj vinskih sodov

iz hrastovega in kostanjevega lesa, prav
dobro ohranjenih in močnih v obsegu 150,
600, 700, 800, 900, 1400, 1500, 1600 do 5000
odde po primerni ceni trdka M. Reiser
in drug, veležanjarna sadja, Ljubljana,
poleg Koslerjeve pivovarne 295 155-9

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus,
Regent in drugih specialnih
znamk ter posameznih delov.

Izposojevanje koles
prejem koles za emaliranje,
poniklanje ter popravila:
solidno in cene.

Karol Čamernik

Ljubljana, Dunajska c. št. 9.

Urtnar

neozujen, priden, trezen
in pošten, v vrtnarskih
strokah izurjen, srednje
starosti, se takoj sprejme
v dobro službo tu v mestu.
Hrana in plača dobra.

Ponudbe naj se blag. pošiljati
Nunske ulice št. 3. 1207 6-1 g. Stedry-ju

Krasno

pomladansko zalogo
modnega blaga za
gospode in dame
„ priporočila „

Engelbert Škušek

Ljubljana, Mestni trg 19

Tacitol

zobozdravnika Avgusta Schweigerja,

najboljša tinktura za zobe na svetu

Dobrota za človeštvo. 1220 4-1 Nikakoga zobobola voč.

Vse podrobnosti pove popis, ki je
pridejan vsaki steklenici.

CENA STEKLENICI 1 K 60 v.

Dobiva se v lekarnah gg. Trnkoczy,
Bohinc, Mayer, Piccoli, v drožeriji
Kanc in v vseh večjih trgovinah.

C. kr. priv.

1235 12-1

občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

ustanovljena leta 1831.

Jamstveni zakladi znašajo nad 346 milijonov kron.

Poslovni izkaz zavarovalnega oddelka na življenje:

	meseca aprila 1900	od 1. jan. 1909
Vložilo se je ponudb	1584	6813
za zavarovano vsoto	K 13.003 398-23	K 59.216 994-59
Izgotovljenih polje je bilo	1404	5825
za zavarovano vsoto	K 12.000.815-49	K 50.448.151-66
Naznanjene škode znašajo	K 1.020 023-—	K 3 406 644-79

Podružnice

Spljet, Celovec

- In Trst -

- Rezervni fond
K 300.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na te-

koči račun ter je obrestuje po čistih

1/2 %

priporočila promese na

priporočila promese na

3 % zem. kred. srečke II. à K 50, zrehanje 5. maja glav. dob. K 60.000
3 % „ „ „ I à 40, „ 15. maja „ „ „ 90.000

4 % og. hnot. srečke à K 4* — zrehanje 15. maja glav. dob. K 70.000
og. premijske srečke polovice à K 7* — 15. maja „ „ „ K 200.000

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.